

Bibliotekaren

TIDSSKRIFT FOR BIBLIOTEKARFORBUNDET

Rapport fra Troms BF

(s. 5)

*Arbeid, lesing, arbeidstid
- og lesetid?*

(s.8-9)

*Rikslønnsnemdas
kjennelse*

(s. 4)

*Rushdie kan puste
friere*

(s. 7)

Oktober

wegner :

Bibliotekaren

denne måneden...

Hvilken rolle bør vi bibliotekarer meisle ut til oss selv, nå på tampen av et papirbasert og manuelt bibliotek-århundre? Hvilke arbeidsoppgaver og hvilken kompetanse skal rettferdiggjøre bibliotekarstillingene? Hvordan øke verdien av arbeidet vårt?

Det er et tidsskrifts privilegium å stille spørsmål uten å ha svar. Derfor stiller vi flere: Hvem er villige til å gripe de viktige problemstillingene for oss som yrkesgruppe? Hvem kan riste av seg sektorismen og si noe vesentlig om de felles utfordringene vi står overfor? Enten vi er i folke-, fag-, fylkes-, skole-, spesial-, universitets-, nasjonal-, høyskole-, bedrifts-, eller gud vet hvilken annen etablerte biblioteknasje i bransjen. Kort sagt: Hvem bør ta styringa med yrkesgruppa's utvikling? Hvem bør ta styringa med bibliotekarenes yrkesorganisering inn i neste årtusen? Altså: Hvem bør være med i ledelsen av BF etter landsmøtet til våren?

Det er en servil norsk tradisjon å vente på valgkomité-innstillinger. Ingen vil liksom stikke seg fram, eller stikke andre fram. Men det behøver ikke å være sånn! Og denne vinteren er en god anledning til å reise kjerringa. Det er viktig å være dristig i kampen om ledelsen av BF. Finnmark må inn - igjen! For de mener mye om hva BF driver med. Bibliotekarstudentene må inn! Høgskolebibliotekarer må inn! De som brenner for ytringsfrihet, litteraturfag i grunnutdanninga, mer IT i utdanninga, felles videreutdanning for fag- og folkebibliotekarer, - alle disse må vel inn i ledelsen? Eller hva? Det er fullt tillatt å fraksjonere, lobbyere og agitere for nettopp de BFERne du ønsker i ledelsen for forbundet. Bruk bladet! ☐

Abonnement:

Abonnement på «Bibliotekaren» koster kr. 250,- pr. år. Beløpet betales inn til BFs postgirokonto 0825.0817062 eller bankgiro 6039.05.64093. Merk innbetalingen «Abonnement 98».

Enkelteksemplar av tidligere nummer selges for kr.25,- pr.stk. pluss porto.

Alle henvendelser om abonnement og salg rettes til BFs sekretariat i Lakkegata 21, 0187 Oslo, tlf. 22 17 04 95, fax 22 17 04 96.

Annonser:

Det er samme pris for stillingsannonser som for firma-annonser:

1/1 side	kr. 2.500,-
1/2 side	kr. 1.500,-
1/4 side	kr. 900,-

Det kan gis rabatt ved bestilling av flere annonser under ett. Alle henvendelser om annonser rettes til Bibliotekarens redaksjon, Runnen 4, 6800 Førde, tlf. 57 72 25 19, fax 57 72 25 01. Annonser sendes redaksjonen.

Utgivelsesplan:

Nummer:	Deadline:	Hos medlemmene:
1 - 1998	24. desember	14. januar
2 - 1998	21. januar	4. februar
3 - 1998	18. februar	4. mars
4 - 1998	18. mars	1. april
5 - 1998	22. april	6. mai
6 - 1998	27. mai	10. juni
7 - 1998	24. juni	8. juli
8 - 1998	29. juli	12. august
9 - 1998	26. august	9. september
10-1998	23. september	7. oktober
11-1998	21. oktober	4. november
12-1998	18. november	2. desember

Bibliotekaren

ISSN 0804-4147

Bibliotekaren utgis av Bibliotekarforbundet. Tidsskriftet utkommer månedlig.

Ansvarlig redaktør:

Erling Bergan

Redaksjonens adresse:

Runnen 4, 6800 Førde
Tlf.(jobb): 57 72 25 19
Fax: 57 72 25 01
Tlf.(priv.) 57 82 24 09
Mobiltf.: 91 31 80 01
Epost: erling.bergan@ahf.hisf.no

Redaksjonsgruppa:

Anja Angelskår Mjelde (redigerer)
Hanne Fosheim (web)
Sølvi Kristiansen (distribusjon)
Cathrine Almaas
Agnete Gulbraar
Tina Mannai
Ingeborg Motzfeldt
Klaus Jøran Tollan

Levering av stoff:

Artikler, annonser og annet stoff sendes redaksjonen innen deadline. Foretrukket tekst-format er Word eller WordPerfect. Vi mottar helst stoffet som filer vedlagt epost-sendinger (attachments), som tekst i selve epost-sendingen eller på diskett i vanlig postsending. Men vi mottar selvfølgelig også stoff som kommer på papir i vanlig postending eller på fax.

Trykk:

Falch Hurtigtrykk A/S

Informasjon om BF:

- se bak i bladet.

Randi Rønningen
Forbundsleder
i BF

Årets siste måneder er sterkt preget av lokale forhandlinger. I kommunesektoren skal forhandlingene være sluttført før 15. november, i statssektoren innen kalenderårets utgang.

I Oslo kommune er det avsatt svært lite penger til lokale forhandlinger. Dette betyr at det blir vanskelig å få gjennomslag for kravene. BFs tillitsvalgte blir nødt til å prioritere innsendte krav meget hardt.

Både i stat og kommune er de pengene det skal forhandles om lokalt på omtrent samme størrelse som i fjor. Når vi ser på de behovene for lønnsheving som finnes lokalt er ikke dette mye, men det skal ikke hindre oss i å sende inn krav.

AF streiket i både kommune- og statssektoren. Dette gjorde vi fordi vi ikke var fornøyd med forslagene fra Riksmeklingsmannen. De tilleggene som ble gitt sentralt gikk i all hovedsak til medlemsgrupper som ikke er organisert i AF. Mange av de offentlige ansatte med utdanning på høgskole- og universitetsnivå fikk kun det generelle tillegget på hvert lønnstrinn. Dette betyr at vi må ha en stor del av den lokale potten som det nå skal forhandles om. Jeg oppfordrer herved BFs medlemmer om ikke å være beskjedne når de sender inn krav til arbeidsgiver.

Arbeidsgiverne i offentlig sektor har siden lønnsoppjøret i vår snakket veldig mye om hvor dyrt dette har blitt og truer med at de må redusere aktivitetene. Lønnsoppgjør koster, men det er også et problem for stat og kommune at de ikke klarer å rekruttere kvalifisert arbeid fordi de ikke kan konkurrere på lønn i forhold til det private arbeidsmarkedet. Vi må imidlertid huske på at de midlene det nå skal forhandles om er avsatt kun til lønn, de kan for eksempel ikke brukes til innkjøp av bøker. Arbeidsgiver har ikke anledning til å benytte pengene til andre formål. Dersom bibliotekarene lar være å kreve høyere lønn betyr ikke dette at det blir flere sykehjems plasser, mere utstyr på universitetene, høyere bokbudsjett m.m. Det betyr at andre grupper får lønnsøkningen i stedet. Den gjennomsnittlige lønnen for bibliotekarer er lavere enn for sammenlignende grupper. Dette må gjenspeile seg i de kravene vi sender inn til den lokale arbeidsgiver.

Lykke til med høstens forhandlinger!

Framgang for DBC

I forhold til året før steg omsetningen i Dansk Biblioteks Center i 1997 med 5 % til 92,4 millioner kroner. Overskuddet var på 3,2 millioner kroner. Så økonomisk sett har DBC stort sett nådd de konsolideringsmål som ble fastsatt da virksomheten reiste seg på ruinene av Bibliotekscentralen, konkluderes det med i den nylig utsendte årsberetning fra selskapet. Den kraftige økningen i bruken av DanBib-basen blir også fremhevet. Antall kommandoer i 1997 steg med 40% i forhold til året før, og folkebibliotekenes forbruk overgikk forskningsbibliotekenes for første gang. DBC eies av kommunesammenslutningen KL (46%), Staten (29%), Københavns Kommune (11%) og forlaget Gyldendal (14%). Aksjekapitalen er på knappe 8,8 millioner danske kroner.

Hvem brukte PC 1149?

I mai fikk edb-sjefen ved Københavns Kommunes Biblioteker en spesiell telefon. Det var en mann fra FNs informasjonskontor for de nordiske land, som fortalte om et forsøk på å bryte gjennom edb-systemets «brannmur» ved FN-hovedkvarteret i New York. Innbruddsforsøket ble sporet tilbake til PC 1149, som skulle være plassert på Valby bibliotek. Nevnte PC blir funnet. Den står nå i skranken, men på tidspunktet for innbruddsforsøket sto den som publikumsmaskin. Biblioteket har en kalender hvor de noterer ned navn, som regel bare fornavn, på brukerne av internett-maskina. På forespørsel fra FN-representanten om å få utlevert navn på den som brukte PC 1149 på angjeldende tidspunkt, svarer biblioteket negativt. Ikke har de noen fullgod registrering og dessuten utleverer de ikke brukernes navn sånn uten videre. Valby bibliotek regner saken for avsluttet. Men i juni oppdager en av bibliotekarene at en bruker

Rikslønnsnemndas kjennelse

Randi Rønningen
Forbundsleder

Kommunesektoren

Rikslønnsnemndas kjennelse i kommunesektoren kom 26. september. Under streiken i vår ble som kjent tre av AF-foreningene stoppet med lov om tvungen lønnsnemnd: Norsk Sykepleierforbund, Norsk Radiografforbund og Norges Ingeniørorganisasjon (NITO). De resterende forbundene valgte å slutte streiken samtidig og inngikk i etterkant en avtale med Kommunenes Sentralforbund om at våre medlemmer skulle omfattes av den samme kjennelsen som for de tre forbundene som ble stoppet.

Radiografforbundet og Sykepleierforbundet har fått gjennomslag for noen av sine krav i lønnsnemnda, nemlig en heving av lønnen for spesialsykepleiere og stråleterapeuter. Dette er grupper som har ett års etterutdanning i tillegg sin treårige utdanning som henholdsvis sykepleier og radiograf. Utover dette blir forslaget som kom fra Riksmeklingsmannen i juni stående. NITO fikk ikke gjennomslag for noen av sine krav til Rikslønnsnemnda.

Siden Bibliotekarforbundets medlemmer får den samme avtalen som disse tre forbundene, betyr det at vi får de endringene av lønnen som lå i Riksmeklingsmannens skisse. Disse er gjengitt i Bibliotekaren nr 7/1998, her kommer bare en kort oppsummering. Alle får et generelt tillegg på kr 10.000 pr år, de som har lønnstrinn 26-35 får noe mer. Kjennelsen sier at vi skal ha disse tilleggene fra den dagen vi gikk tilbake til arbeide etter streiken, 13. juni.

Det ble foretatt endringer på lønnsramme 7 som er minimumsplasseringen for kode 7026 Bibliotekar, og på lønnsramme 8 som er minimum for kode 7593 Bibliotekar I og 6112 Distriktsbibliotekar. De nye lønnsrammene finner dere i Bibliotekaren nr 7/1998 og på BF's hjemmesider. I tillegg ble la-veste alternativ for kode 7027 Avd.leder bibliotek hevet fra lønnstrinn 26 til lønnstrinn 28. Disse endringene skal skje fra 1. september, det samme tidspunktet som for medlemmene av de øvrige fagforeningene.

Vi beklager at behandlingen i Rikslønnsnemnda ikke ga noe mer til BF's medlemmer. Vi må allikevel se det positive i at spesialsykepleiere og stråleterapeuter får et tillegg. Ved å gi noe ekstra til disse to gruppene, har nemnda samtidig signalisert at utdanning skal lønne seg. Dette har vært et av hovedkravene til AF i lønnsoppgjørene. Det er høyst uvanlig å få gjennomslag for å få noe ekstra ved behandling i lønnsnemnda. Vi vet for eksempel at hjelpepleierene, som fikk sin kjennelse noen dager før AF, ikke fikk noe i tillegg til det som lå i forslaget fra Riksmeklingsmannen. La oss derfor ta med oss disse positive signalene og bruke dem i den videre kampen for at vi som har investert i utdanning også skal få lønnsmessig uttelling. Første mulighet blir i de lokale forhandlingene vi har like foran oss.

Statssektoren

Rikslønnsnemndas kjennelse for AF's statsansatte foreligger enda ikke. Det forventes at den kommer i midten av oktober.

Skjer det noe i Troms BF?

**Helga Amdal Stensen,
Leder i Troms BF**

Vi er et lite lag med for tiden 20 medlemmer. På det meste talte vi 24, men dessverre har noen flyttet. (Kanskje det gode sommerværet kom for seint?)

Det drives aktiv verving, men i fylkets 25 kommuner er det fremdeles en del bibliotek uten fagutdannet biblioteksjef. Nå har jo forskerforbundet gått over til akademikerne slik at den gamle avtalen faller bort. Kanskje vi greier å verve noen nye medlemmer her?

Likevel er vi et aktivt lag. Lørdag 19. september hadde vi medlemsmøte i

Tromsø. 12 av medlemmene stilte (2 var på ferie og var forhindret). Forbundsleder Randi stilte opp og gav oss en fin innføring i lokale forhandlinger. Dette kommer godt med når mange av oss skal prøve å fremme krav i høst. Når forsamlingen er så liten, er det ikke så skremmende å ta ordet.

Lederen av BFs lokallag i Troms inntil i høst, Liv Beathe Bråthen. (Foto: ebe)

I år ble de første studentene fra bibliotekarutdanningen i Tromsø ferdige. Av disse 5 har 3 fått jobb i Finnmark og 2 i Troms. Dette er svært gledelig, og er et godt eksempel på at det er lettere å beholde fagfolk i landsdelen om utdanningsinstitusjonen finnes her. Når byer som Harstad og Tromsø sliter med å få kvalifiserte søkere til ledige stillinger, er det

Troms BF har fått en bibliotekarutdanning i nedslagsfeltet sitt. Her avgangskullet sommeren 1998. (Foto: Lillian Rushfeldt)

nesten umulig for de små kommunene å få det.

For tiden holder 25 studenter på med bibliotekkunnskap og 18 med dokumentasjonsvitenskap grunnfag. Dette lover godt for framtida.

Etter vedtektene kan studenter være medlemmer i BF, men når de er ferdig utdannet må de søke om medlemskap om de ikke er utdannet ved høgskolen i Oslo. Bibliotekarforbundet har behandlet denne saken i styret og gjort et vedtak om at alle kan bli medlem som har minst 40 vektall. Dette var med henblikk på kandidater fra Tromsø-utdanningen. Saken blir tatt opp på landsmøtet.

Styret prøver å sende ut medlemsnytt til medlemmene 1-2 ganger pr. år.

Utfordringa går videre til BFs studentlag i Oslo.

⇒ spaltelangs

på internett-maskina er i ferd med å gå gjennom tidligere søk på en av PC-ene, som da ikke er PC 1149. Brukeren legitimerer seg som FN-funksjonær og ber om å få vite hvem som brukte PC-en den angjeldende dag. Bibliotekaren avslår med samme begrunnelse som tidligere. Noen dager senere oppdager de at kalenderen hvor de noterer brukernes (for)navn er forsvunnet. Dagen etter blir den funnet blant bøkene som leveres inn gjennom sprekk i døren. I lett ironiske vendinger konkluderer biblioteksjef Mogens Post i Valby slik: «Hvor kalenderen har vært den pågående nat spekulerer vi selvfølgelig en del over. Men vores fantasi rækker bestemt ikke til at kæde den forsvundne og genfundne kalender sammen med indtrængningsforsøget i FN's fire wall foretaget fra PC 1149 på Valby Bibliotek en dag i marts.»

Kontroll på jobben

Spørsmålet om kontroll med databruken på arbeidsplassene dukker opp med jevne mellomrom. Datatilsynets leder Georg Apenes ble i fjor spurt av «Microsoft Magazine» om arbeidsgiver har lov til å kontrollere arbeidstakernes internett-surfing og bruk av epost, og svarte slik: «Da må det være uttrykkelig avtalt på forhånd. Hvis du har rimelig grunn til å tro at du kan bruke din stasjon til dine private ting - til å skrive ut ting, surfe, sende epost - kan ikke arbeidsgiveren uten avtale eller uten annen hjemmel kontrollere deg.» Han sammenlignet epost med vanlige brev, og poengterte at i prinsippet gjelder de samme regler for begge deler. «Vi kan si at terminalen der man har meldingene sine lagret, er som et privat arkivskap, og at e-posten er som et vanlig brev. Derfor er det også forbudt for utenforstående å lese e-posten din, med mindre du har gitt ditt samtykke. Det å bryte en elektronisk konvolutt er akkurat like alvorlig som annen brevåpning,

spaltelangs ⇒

og det har vi ganske strenge regler på her i Norge.. Vi har derimot ingen skikkelig lovgivning som er tilpasset den nye elektroniske hverdagen de fleste av oss er på vei inn i.»

Stig Dagerman-prisen til de svenske folkebibliotekene

Alle svenske folkebibliotek ble i år tildelt Stig Dagerman-prisen. De mottok utmerkelsen «för sitt arbete med att göra ordet tillgängligt för alla och envar, oberoende av var i landet man bor, oberoende var i livet man befinner sig, och på så sätt värna det fria ordets plats, spridning och betydelse. Genom de biblioteksanställdas dagliga arbete med att främja intresset för läsning och litteratur, bildning och kultur, de traditionella medierna och de nya är *läsandet* idag en självklar *allemannsrätt*.» Prisen gis hvert år til noen som våger stå imot vold og undertrykkelse og som kjemper for det frie ordet. Det var tredje gang at prisen ble delt ut i år. Sveriges Allmänna Biblioteksforening (SAB) tok imot prisen på vegne av de svenske folkebibliotekene. SAB har besluttet å gi prissummen på 25.000 svenske kroner til det franske bibliotekarforbundet (ABF), for deres kamp mot Nasjonal Fronts framferd i de franske bibliotekene.

Forfatternett i Danmark

Hovedbiblioteket i Århus begynte i slutten av 1996 prosjektet «Østjysk Forfatternett». Folkebibliotekene i Horsens og Ålborg grep ideen i løpet av 1997 og i dag presenterer de tre bibliotekene tilsammen over 40 skjønnlitterære forfattere på internett. Med økonomisk hjelp fra Biblioteksstyrelsen og Statens Litteraturråd er Forfatternett i ferd med

http://www.bibforb.no/

- en kort oversikt over BFs hjemmesider

*Hanne Fosheim
BFs vevmester*

BF har nå vært på nettet i litt over to år, og har hatt eget domenenavn siden nyttår. Sidene har hele tiden vært under utvikling, og folk har nå oppdaget hjemmesidene våre for alvor. I løpet av streikeperioden i sommer steg besøkstallet dramatisk, og den positive utviklingen har fortsatt også utover høsten. Dette er en kort oversikt over hva slags informasjon du kan finne på BFs web-sider, og hvilke planer vi har for den fremover.

Hva slags informasjon finner du på BF-sidene i dag?

Kurs og møter

Alle kurs som sekretariatet arrangerer blir annonsert på hjemmesidene. Det er mulig for lokallagene å få lagt ut informasjon om møter og kurs de arrangerer, og jeg håper flere vil benytte seg av denne muligheten. Send en e-post til hanne.fosheim@online.no

Lønn/tariff

BF har lagt vekt på å få ut stoff om lønn og tariff. Under valget «Lønn» finner du oversikt over stillingskoder og lønnsrammer/lønnstrinn i de offentlige sektorene, og også et utsnitt av tariff Tabellen for offentlig sektor. Disse sidene er, ikke så overraskende kanskje, de mest besøkte på BFs nettsted, og vi legger stor vekt på å oppdatere dem raskt når det skjer forandringer.

Lokallagene

På lokallagssiden finner du en adresseoversikt over lokallagsledere eller kon-

taktpersoner. Det er store «utbyggingsmuligheter» her, og jeg håper at lokallagene vil komme med innspill på hva slags informasjon de ønsker å ha på denne siden, og at de også sender inn stoff til web-ansvarlig.

Og ellers...

informasjon om BF som organisasjon (vedtekter, handlings- og prinsippprogram adresser osv.) Pekere til andre fagforeninger osv.

Planer fremover

- I oktober får BF en egen postliste. Listen er først og fremst beregnet på fagforeningsspørsmål, men også fagpolitiske diskusjoner. Vi håper på mange deltakere i spennende debatter!

- I løpet av vinteren kan du lese på nettet hva BF mener i høringsuttalelser o.l.

- I 1999 vil det bli et nærmere samarbeid med Bibliotekaren, der bl.a. enkelte artikler og innlegg i Bibliotekaren også vil bli publisert på hjemmesidene.

PS!

Skal du verve nye medlemmer? Da kan du bruke innmeldingsskjemaet som ligger på hjemmesidene. Skriv ut og verv!

Rushdie kan puste friere

Erling Bergan
Redaktør

Det var 25. september vi hørte meldingen om at Storbritannia og Iran var blitt enige om å gjenopprette fulle diplomatiske forbindelser etter å ha funnet en løsning på «Rushdie-saken». Den britisk-iranske enigheten kom i New York etter at den iranske utenriksministeren, Kamal Kharazi, høytidelig erklærte at hans regjering hverken ønsker eller akter å foreta seg noe som helst truende overfor forfatteren Salman Rushdie eller noen som han arbeider med. Iran vil heller ikke oppmuntre noen andre til å gjøre noe mot Rushdie. Samtidig erklærte Kharazi at regjeringen tar avstand fra at det er utlovet en belønning på Rushdies hode.

Det var for 10 år siden at den indisk/engelske forfatteren Salman Rushdie utga «Satanic Verses», en bok som etter kort tid ble mer kjent for å krenke muslimer enn for sine litterære kvaliteter. Men Rushdie var da allerede en etablert forfatter. I 1981 hadde han mottatt Booker-prisen for romanen «Midnattsbarn».

Salman Rushdie er født i India i 1947. Han kom til England på begynnelsen av 60-tallet og har bodd der siden. Etter utgivelsen av Sataniske vers, som utkom i norsk oversettelse på Aschehoug forlag i 1989, ble livet hans snudd opp ned. Islamistiske demonstranter i bl.a. Pakistan skapte en hat-bølge mot det de oppfattet som blasfemi. Fra Iran kunngjorde ayatollah Khomeini en fathwa, som skulle gjøre det til en lønnsom plikt for

muslimer å prøve å drepe forfatteren og hans forleggere. Rushdie måtte leve i skjul. Ytringsfriheten ble truet av religiøs fanatisme.

Mange har engasjert seg og mange burde ha gjort mer i de ti årene som har gått. I Norge har forleggeren William Nygaard stått oppreist etter attentatet han ble utsatt for. Axel Jensen har vist en imponerende iherdighet. Det er i det hele tatt mange som har grunn til å føle at innsatsen nå har gitt resultater. Rushdie sier selv at han gleder seg til å kunne «å gå seg en tur i nabola- get», ingen liten frihet for ham etter ti år med et liv organisert som en evig sikkerhetskampanje. Og om sin videre litterære karriere sa han dagen etter at Iran kunngjorde at de ikke støttet fathwaen: «Jeg har nylig fullført en roman og er på jakt etter et nytt tema. Hendelsene i går og i dag gjør at jeg har funnet temaet. Det er hett

stoff, og det er en story som dere ikke kjenner. Jeg gleder meg til å fortelle den».

Malurten i begeret er at islamske grupper og talspersoner i flere land hevder at fatwaen fortsatt står

ved lag og at den iranske regjeringen ikke har rett til å heve den. Samme dag som Iran kom med sin erklæring, advarte for eksempel en talsmann for gruppa Muslimsk parlament i England Rushdie om at livet hans fortsatt var i fare. En religiøs omgjøring av fatwaen fra Khomeinis etterfølgere i Iran er nødvendig for at disse gruppene skal godta et fritt liv for forfatteren Salman Rushdie. □

- Svært gledelig, sier festivalsjefen i Stavanger

- Som festivalsjef for Stavanger internasjonale festival for litteratur og ytringsfrihet, Kapittel 98, er det svært gledelig å få beskjeden om at fathwaen over Salman Rushdie er opphevet, sier Helge Lunde i en kommentar til Bibliotekaren dagen etter at nyheten er kommet ut.

- Vi er midt i avviklingen av årets festival, og det er ingen tvil om at gårdsdagens

begivenhet er en ytterligere vitamininnsprøytning for Stavanger kommune og Sølvsberget/ Stavanger Kulturhus sitt videre arbeid for ytringsfriheten. Opphevelsen vil helt klart gi signaleffekter som vi vil fange opp og bygge videre på i de nærmeste årene, sier festivalsjef Helge Lunde. □

⇒ spaltelangs

å utvikle seg til et nasjonalt forfatternett. Tilbudet består av et nettverk av forfatterpresentasjoner bygd på samme mal: en biografi, bibliografi, priser og legater som forfatteren har mottatt, forfatterens yndlingslitteratur, en liten nyskrevet tekst av forfatteren, forfatterens adresse, eventuell epostadresse og en liten lydfil hvor man kan høre forfatteren lese fra et av sine verker. Spesielt i de tre første bolker vil de bli lenker til andre steder på nettet der det finnes noe om forfatteren. Innholdet i forfatterpresentasjonene blir til i et samarbeid mellom folkebiblioteket og den enkelte forfatter. Foreløpig adresse til tjenesten er <http://www.aakb.bib.dk/forfatternet/dk/>, men i løpet av høsten vil en forbedret utgave bli å finne på <http://www.forfatternet.dk/>.

Svesök

«Svesök» er en svensk internett-tjeneste utviklet av Kungliga Biblioteket/Libris med formål å forbedre søkbarheten av svenske vev-sider. Svesök startet høsten 1997 og skal fungere som en nasjonalbibliografi over svenske vev-sider. De benytter en søke-robot og har i tillegg en redaksjon som bygger opp en samling lenker. Samtidig bygger de opp tilsvarende redaksjoner ved de store «ansvarsbibliotekene» i Stockholm, Göteborg og Malmø. Det er gratis å søke i Svesök.

Utlånet stiger i Danmark

Mens antall årsverk i danske folkebibliotek ble redusert med 2% fra 1996 til 1997, steg utlånet med 800.000 enheter til 85,9 millioner enheter. Det er særlig det ikke-boklige materialet som utgjør mye av utlånsveksten. Musikkutlånet steg med

spaltelangs

3,2% og samlet utlån av musikk-materiale var på 7,5 millioner enheter siste år. Av dette musikkutlånet var 1,9 millioner til barn. Av bokutlånet sto barn for lån av 31,6 millioner av totalt 72,3 millioner enheter. Når det gjelder de danske folkebibliotekenes regnskap viser tallene at andelen brukt på innkjøp av materialer holder seg konstant på ca. 16%.

Det var Graham og Margareta

Det er godt at «Bibliotekaren» har lesere som følger med og kjenner mange. I forrige nummer hadde vi flere artikler om årets IFLA-konferanse i Amsterdam. I en av dem (side 8) hadde vi et bilde der vi i billedteksten gjorde oppmerksom på at vi bare kjente navnet på den ene av de to som var avbildet, nemlig Graham Bulpitt. Nå har vi fått hjelp av Annike Selmer ved Nasjonalbiblioteket til å avsløre hvem det er Graham står i passiar med: Margareta Törngren, som er avdelingschef (avdelingsleder) på Bevarande och Tillhandahållande i Kungliga Biblioteket - Sveriges nasjonalbibliotek.

Fjærrlån i förändring

Hva hender med fjærrlån og dokumentlevering når bibliotekene i økende grad går over til å anvende elektronisk lagret materiale og når våre brukere i stadig større grad blir involvert i arbeidet? Dette er temaet for NVBFs 3. nordiske fjærrlåns-konferanse «Fjærrlån i förändring» 8. - 10. november 1998 i Frösundavik. NVBF står forøvrig for Nordiska Vetenskapliga Biblioteksforeningars Förbund. Norsk Fagbibliotekforening (NFF) er med i NVBF.

Arbeid, lesing, arbeidstid - og lesetid?

På forbundsstyrets arbeidsseminar i august presenterte Siri Sjørnsen et notat om kompensasjonsordninger/lesetid/arbeidstid. Styret konkluderte med at saken er så stor og mangesidig, at medlemmene bør inviteres til en bredere debatt. Her følger notatet i noe bearbeidet utgave.

Siri Sjørnsen
Nestleder i BF

Arbeidstidsordninger kan innebære flere ting. Vi kan snakke om generell arbeidstid for alle, f.eks. 6-timers dagen, utvidet ferie, tidligere pensjonsalder, tid til videreutdanning, studietid og ansiennitet, permisjonsordninger, likestilling, åpnings-tider for serviceinstitusjoner fra kiosker/varehandel/restaurantbransjen til skoler/museer/bibliotek. Alt henger mer eller mindre sammen. Det er LO som tradisjonelt har tatt hansken og er rikssynser på vegne av den norske arbeidsstokken. BF og i hvert fall AF, burde vel som en seriøs fagorganisasjon ha en mening om mange av disse store, nasjonalpolitiske sakene.

Legge forholdene til rette

Fagbevegelsen organiserer folk i alle aldre og derfor i mange ulike livsfaser. Behovene skifter gjennom livet: Mest mulig lønn er viktig i begynnelsen av yrkeskarrieren, men også i «formeringsfasen» med store forpliktelser for familien. Å legge forholdene til rette for yrkesaktivitet for begge foreldre og slik at de kan ta seg best mulig av avkommet samtidig, er en kjempenøtt som på langt nær er knekt. Behovet for videreutdanning og omskolering gjennom hele yrkeslivet, er politisk akseptert og knesatt som sak i forhandlingsammenheng. Behovet for fleksible pensjonsordninger er også forbe-

dret og delvis imøtekommet. Det som gjenstår er å tilpasse arbeidslivet til de «nye» behovene.

Fokus i fagforeningssammenheng har lett for å konsentreres om lønn og lønnsmessige kompensasjoner. Men det er mange måter å få kompensasjon på. Det burde være rom for enda større fleksibilitet hos arbeidsgiverne, også for mer fleksible ordninger som er tilpasset de ulike livsfasene med ulike personlige behov, og som også tilgodeser samfunnets behov.

Siviltjeneste?

Samfunnet trenger kvinnes arbeidskraft (og kvinneperspektiv). Samfunnet trenger skikkelig tilsyn og oppdragelse av ungene våre, som trenger samvær og tid langt utover småbarnsalderen. Samfunnet er ikke tjent med for høy stressfaktor, høy slitasje og mangel på overskudd i fritiden. Tvert imot trenger samfunnet engasjerte og arbeidsvillige arbeidstakere, og oppegående frivillige til «sivile» oppgaver i gråsonen mellom privat og offentlig liv. Har noen våget å fremme idéen om kortere arbeidsdag og pålagt/frivillig sivil-tjeneste? Det kan bli et samfunnsproblem at mange mennesker ikke vet hva de skal bruke mer fritid til, eller at den blir brukt til å støtte mer eller mindre suspekke kommersielle underholdningstilbud. Går det an å gjøre noe med det? Jeg vil hevde at bibliotekene har store oppgaver innen flere av de nevnte samfunnsaspektene.

Arbeidsgiverne er opptatt av økonomisk drift, resultater, effektivitet og kvalitet. Hvordan vil vi som arbeidstakerorganisasjon imøtekomme disse kravene på ar-

beidstakernes premisser? Hva skaper mest effektive bibliotekarer? Hvilke grep må gjøres for å få optimal kvalitet på våre tjenester? Hvordan måler vi våre resultater? Hvordan hente argumenter for våre behov fra overordnede og generelle samfunnspolitiske områder?

Særavtaler for bibliotekarer

Når det gjelder arbeidstidsordninger for bibliotekarer, eksisterer det pr. idag noen få særavtaler for bibliotekarer. Problematikken omkring søndagsåpne bibliotek, foreløpig aktualisert i Trondheim folkebibliotek, tvang fram en lokal kompensasjonsavtale. Skolebibliotekarene i videregående skoler i Oslo, fikk nylig en særavtale som et stykke på vei anerkjenner bibliotekarenes behov for «lesetid» (lesetid tolket som tid til faglig fordypning i forbindelse med formidling/undervisning/pedagogisk tilrettelegging).

Argument-liste

Barnebibliotekarer er en gruppe som i årevis har fremmet krav om kompensasjon for lesetid (her definert som tid til lesing og vurdering av skjønnlitteratur). Jeg tar med en liste over argumenter som går igjen:

- Pålagt å lese, vurdere og formidle til kolleger.

- Må lese alt, også det en ikke ville velge av personlig interesse.

- Lånerne/brukerne har få kunnskaper om barnelitteraturen.

- Offensiv formidling er et selvsagt krav til barnebibliotekarens arbeidsoppgaver.

- Særlig litteraturformidling til barn og unge krever mengdekunnskap såvel som dybdekunnskap, noe en ikke oppnår ved bare skumlesing.

- Utdanningsreformene krever enda mer av bibliotekarene/barnebibliotekarene/folkebiblioteket.

- Færre bibliotekstudenter velger barnelitteratur/litteratur i studietiden. Innbakt lesetid vil kunne stimulere flere studenter til slike studier.

- Bokkunnskaper/samlingskunnskaper er en forutsetning for kvalitetssikring av

formidlingstjenester. Burde vært eget kapittel i kvalitetshåndbøker for folkebibliotek.

- Særlig små og mellomstore folkebibliotek med lite fagpersonell eller/og mindre enn 100% fagstillinger har problemer med å sette av tid til å gjøre seg kjent med samlingene i arbeidstiden.

Flere av argumentene er generelle og kan anvendes på alle bibliotekarer som arbeider med formidling og har en «samling» å forholde seg til. Vi kan avgrense eller utvide.

Sentralt eller lokalt?

Hva slags kompensasjonsordninger kan vi tenke oss, og hva kan det være verst/lettest å målbære/skape debatt om/kreve/forhandle om? Skal kravene fremmes sentralt eller lokalt eller egner noen krav seg best i den ene eller den andre sammenheng?

Hva med 6-timers dagen som konkret kampsak? Er der stemning blant bibliotekarer til å sette saken på kartet, kanskje knytte den opp til videreutdanningsreformen, foreldreansvar, utvidete åpningstider, aktivt samfunnsengasjement eller annet? Det er viktig å se mange ting i sammenheng når vi drøfter dette. BF kunne gjøre noe i tilknytning til vår arbeidstakergruppe og/eller bringe den videre til AFs sentrale organer.

Sammenligne oss med andre yrkesgrupper?

Når vi drøfter ulike kompensasjonsordninger, f.eks. betalt lesetid utenom ordinær arbeidstid, skal vi sammenligne oss med andre yrkesgrupper, i så fall hvilke? Eller skal vi konsentrere oss om egne, spesifikke behov? Og kan det være noe i veien med språkbruken vår?

Her er mange ubesvarte spørsmål og mange muligens noe kaotiske forestillinger langt ut over bibliotekenes vanlige rammer. Men jeg er rimelig sikker på at bibliotekarer er samfunnsbevisste og -interesserte. Så til slutt - kan vi bruke BF mer aktivt for å påvirke samfunnstrender og generelle levekår, samtidig som vi tar vare på medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår?

⇒ spaltelangs

Av konferanseprogrammet ser vi at bl.a. følgende temaer skal behandles: «Hur ser dagens användare på fjärrlån?», «Lägesrapporter från de nationella databaserna. - Förändringar och utvecklingsplaner. (DanBib, BIBSYS, Gagnir, Linda, NOSP og Norsk samkatalog, LIBRIS)», «Nationell upphandling av fulltextresurser. - Statusrapport från de olika nordiska länderna med särskild tonvikt på utvecklingen av dokumentleverans och fjärrlån», «Dokumentförmedling eller dokumentlagring - vilken roll vill biblioteken spela?», «Designed for sharing: Interlibrary lending and document delivery in a consortium», «Hur gör vi för att förbättra och rationalisera för våra användare?», «Förändringar i regelverket. Aktuella utredningar på fjärrlåneområdet i de nordiska länderna», «Rättsliga aspekter på dokumentleverans och fjärrlån».

Trondheimsk fiksjonsstoff på veven

Trondheim folkebibliotek har i sommer lagt ut på verdensveven en ny database over fiksjonsstoff som omhandler eller har tilknytning til Trondheim. Basis for databasen er innholdet i bibliografien «- En liten provinsby helt oppe under Nordpolen næsten» utgitt til tusenårsjubileet 1997. For tiden ligger det oppunder 500 poster i basen, men den vil i tiden fremover bli kraftig utvidet. Siktemålet er å omfatte alt skjønnlitterært stoff med Trondheimstilknytning som biblioteket er kjent med, i trykt eller annen materialform, både mangfoldiggjorte verker og upubliserte manuskripter. Basen er tilgjengelig via Trondheim folkebiblioteks åpningsside på verdensveven:

<http://www.trondheim.folkebibl.no>

spaltelangs

Bøker - mest for jenter

Det har vært en nedgang i boklesingen de siste 20 årene, særlig blant unge gutter. Jenter leser nå langt mer bøker enn gutter, og unge jenter leser mest av alle. Kjønnsforskjellen i boklesing oppstod på 1980-tallet, og er særlig stor blant de yngste. Forskjellen mellom jenters og gutters leseaktivitet øker, ikke fordi jentene leser mer, men fordi guttene leser mindre. Disse tendensene finner vi i alle de nordiske landene. Utviklingen har gitt opphavet til mange dommedagsprofetier. Men hvor dramatiske er egentlig konsekvensene av nedgangen?

Hilde Rudlang
*Planlegger,
Statistisk Sentralbyrå,
Seksjon for intervjuundersøkelser*

Mediebruksundersøkelsen 1997 viser at 21 prosent av kvinnene og 14 prosent av mennene leser bok en gjennomsnittsdag. Levekårsundersøkelsen 1997 viser at mens 81 prosent av kvinnene hadde lest en eller flere bøker siste 12 måneder, gjelder det samme for 67 prosent av mennene. Kjønnsforskjellen er særlig stor blant barn og unge. I Mediebruksundersøkelsen 1997 finner vi den største andelen boklesere blant jenter 9-15 år - en tredel av dem leser bok en gjennomsnittsdag. Dette er dobbelt så stor andel som blant gutter i samme alder. Det samme mønsteret finner vi også blant 16-24-åringene. Levekårsundersøkelsen 1997 viser også at unge kvinner leser bøker i langt større grad enn unge menn.

Generasjonsforskjeller i boklesing

Både levekårs- og mediebruksundersøkelsene viser at unge mennesker leser bøker i noe større grad enn eldre. Det ser imidlertid ut som denne tendensen svekkes på 1990-tallet, noe som skyldes at nedgangen i andel lesere er større blant de yngste enn blant de eldste de siste årene. Blant kvinner er andelen boklesere størst blant unge og minst blant de eldste. Mønsteret er motsatt for menn; andel boklesere øker med stigende alder. I den eldste aldersgruppen er det dermed flere menn enn kvinner som leser bøker.

Tidligere undersøkelser har vist at det er en sammenheng mellom utdanning og leseaktivitet. Imidlertid ser det ut som sammenhengene er noe redusert på 1990-tallet. Mediebruksundersøkelsene viser at forskjellen mellom høyeste og laveste utdanning er mindre i 1997 enn i 1991. Andel lesere blant dem med høyest utdanning er redusert, mens leseaktiviteten var forholdsvis stabil blant dem med lavest utdanning. Tilsvarende er det en sammenheng mellom barnas leseaktivitet og foreldres utdanningsnivå. Barn som har foreldre med den høyeste utdanningen, leser noe mer enn andre. Når det er tendenser til en slik

sammenheng, er det sannsynligvis fordi foreldrenes utdanning avspeiler leseaktiviteten i hjemmet. Forskning viser at foreldrenes holdninger og atferd i forhold til lesing har stor betydning.

Leseaktivitet i endring

Kjønnsforskjellene i lesing oppstod i løpet av 20-årsperioden fra 1970 til 1990. Levekårsundersøkelsene viser at kjønnsforskjellene i boklesing begynner å gjøre seg gjeldende fra 1987. Tidligere på 1980-tallet var det like mange kvinner og menn

som leste bøker. I løpet av 1980-tallet ser vi også i denne undersøkelsen en nedgang blant unge menn, dvs. at stadig flere av dem ikke hadde lest bok siste 12 måneder. Blant kvinner er det imidlertid en viss økning i boklesingen. På 1990-tallet ser vi at nedgangen i boklesing blant unge menn akselererer. Dette går fram av både levekårs- og mediebruksundersøkelsene i dette tiåret. Blant jenter i alderen 9-15 år er det store variasjoner fra år til år, men hovedinntrykket er at det har vært en viss nedgang på 1990-tallet. Likevel er jentene i denne alderen fortsatt de ivrigste bokleserne.

Finske barn leser best, men sjelden bøker

Når vi sammenlikner leseaktiviteten blant skoleelever på 9 og 14 år i de nordiske landene, viser det seg at de svenske barna leser bøker oftest. De norske 9-åringene plasserer seg midt på treet, mens de norske 14-åringene kommer dårligst ut i Norden. Særlig for 9-åringene er det imidlertid bare ganske små variasjoner i

hyppigheten av boklesing mellom de nordiske landene. For all fritidslesing sett under ett, dvs. både bøker, tegneserier, ukeblader og aviser, er det finske barn som leser oftest. Dette gjelder imidlertid ikke bøker. De finske 9-åringene leser tvert imot sjeldnest bøker i Norden, mens det blant 14-åringene bare er de norske som sjeldnere leser bøker enn de finske.

De finske skolebarna har de beste leseferdighetene. For 9-åringene var både Sverige, Norge og Island med blant de ti beste. Sverige og Island gjorde det bra også blant 14-åringene, mens Norge falt langt ned. Danskene havnet lenger ned på lista for begge klassetrinn. Finske barn leser altså både hyppigst og best i Norden. Ikke overraskende viser også resultater fra internasjonale undersøkelser en høy korrelasjon mellom leseferdigheter og lesehyppighet. Hva slags lesing som har sammenheng med ferdigheter, går imidlertid ikke fram. De finske resultatene kan peke i retning av at å lese *bøker* ikke nødvendigvis er utslagsgivende, men at det viktigste er å *lese*, dvs. å bruke leseferdigheten sin for å videreutvikle den.

Voksne: Islendinger leser mest

Ser vi på den voksne befolkningen mellom 16 og 74 år, er islendingene det mestlesende folket i Norden, mens bøker leses i minst grad i Norge. Ser vi på fordelingen blant *unge* i Norden, forsvinner en del av forskjellene mellom landene. Norge og Island, som utgjorde motpolene, har samme andel som leser seks bøker eller mer årlig, både blant 16-19-åringene og blant 20-24-åringene, hhv. 32 og 41 prosent. Dette henger sammen med at mønsteret for boklesing er forskjellig i de to landene.

I Norge reduseres andelen boklesere med økende alder, mens de eldste islendingene derimot, leser mer enn de yngste. I alle de nordiske landene leser *kvinner* bøker i langt større grad enn menn. Den samme effekten av *utdanning* på boklesing som vi har konstatert for Norges vedkommende, finner vi klart igjen i alle de nordiske landene. *Endringsmønstre* i leseaktiviteten viser de samme hovedtrekkene i de andre nordiske landene som i Norge.

Hvorfor går boklesingen ned?

Mange tegn tyder altså på at lesing av bøker er på vikende front som fritidsaktivitet - i hvert fall blant unge gutter. Men hva vet vi om årsakene til denne nedgangen? Det er gjort mye forskning omkring mulige sammenhenger mellom boklesing og fjernsynsseing, men forskningsresultatene er sprikende. Konklusjonen er at vi rett og slett ikke kjenner de underliggende årsakene til at færre leser bøker. Årsakssammenhengene er komplekse og vanskelige å fange opp i empiriske, statistiske undersøkelser.

Statistikken viser ingen fritidssysler som utpeker seg som «syndebukk» for nedgangen i boklesing. Vi kan ikke slå fast at det er fjernsynet eller PC-en som er årsaken til nedgangen, men vi kan heller ikke slå fast at det ikke er slik. Forskningsresultatene spriker, og det er ikke entydig påvist mer boklesing blant dem som ser lite på fjernsyn eller bruker data lite, enn blant dem som er flittige brukere av disse mediene. Det er heller ikke mindre boklesing blant dem som ser mye på fjernsyn eller bruker data

mye. Det er ikke én, men mange forskjellige forklaringer på nedgangen i boklesing.

Livsstil og kulturelle fellesskap

Forskningen som foreligger, har i hovedsak konsentrert seg om konkurranseperspektivet, det vil si om det er slik at boklesingen taper i konkurranse med andre fritidstilbud, og spesielt andre medietilbud. Unges mediebruk handler kanskje heller om å signalisere livsstil, markere holdninger og finne kulturelle fellesskap. Om unge mennesker velger å lese bøker eller ikke, kan i dette perspektivet ha sammenheng med moter og trender i forskjellige ungdomsmiljøer. Som tidligere nevnt, er særlig foreldrenes holdninger og atferd i forhold til lesing vesentlig for utviklingen av barnets lesevaner. Både skole og vennemiljø er dessuten viktige påvirkningsfaktorer. Kanskje kan mulige endringer i slike sosialiseringprosesser bidra til å forklare nedgangen i boklesingen blant barn de siste 20 årene?

Nedgang i boklesing, men hva så?

Men hva innebærer egentlig nedgangen i boklesing? Det at unge leser mindre, kan være et uttrykk for at de i en periode av livet f.eks. ønsker å frigjøre seg fra foreldrene, og at de derfor søker aktiviteter som ligger utenfor hjemmet. På den annen side kan det være at de lesevanene som innarbeides i ung alder, varer livet ut. I så fall kan vi stå i fare for å få en generasjon av menn som leser bøker i svært liten grad.

De store - og økende forskjellene mellom jenters og gutters boklesing, kan tolkes som begynnelsen på et nytt kjønnskille, der jentene orienterer seg i litterær retning. Men jentenes og kvinnes dominans som boklesere, skyldes ikke at jentene leser stadig mer, men heller at guttene leser mindre. De store kjønnsforskjellene kan også være et overgangsfenomen - enten ved at jentene om noen år følger etter i guttenes spor - og leser mindre. Eller det kan være at guttene tar opp boklesingen igjen. Det er ikke sikkert at nedgangen vi ser, er en varig tendens. Det kan være at nedgangen i boklesing stopper opp når de «nye» mediene ikke lenger har nyhetens interesse.

Hva gir best «uttelling»?

Det ser ikke ut som lesing av *bøker* er utslagsgivende for leseferdighetene. Den oppvoksende generasjon står derfor ikke nødvendigvis i fare for å bli dårlige til å lese, selv om vi ser en tydelig nedgang i boklesing - særlig blant gutter. Dessuten er fortsatt unge jenter de ivrigste bokleserne av alle. Det er kanskje heller et spørsmål om hva som egentlig gir best «uttelling» for dagens unge mennesker: Er det boklesing eller lek med informasjonsteknologi? På den annen side har bøkene en egenverdi som kilde til refleksjon og innsikt i oss selv og omverdenen. Bøkene verd er verdt et besøk selv om det ikke er utslagsgivende for leseferdighetene.

For en mer utførlig behandling av dette temaet, henviser vi til en artikkel av Hilde Rudlang i Samfunnspeilet nr. 4, 1998.

Tre fall och ett öde

Våren 1998 gjorde forfatteren Dag Skogheim og jeg en studietur til Sverige. Vi hadde begge mottatt stipend som gjorde det mulig å gjennomføre studie-reisen i løpet av 10 dager. Hensikten var å hente inspirasjon fra små og store folkebibliotek. Søke informasjon omkring arkitektur, areal- og romløsninger, bruk og tilpassing av ny teknologi og hvordan samarbeid mellom lag, foreninger og institusjoner gir seg utslag i programvirksomheten i svenske folkebibliotek. For det andre følge mest mulig av «Nils Holgersons underbara resa genom Sverige».

Av *Sveinung Havik*
Biblioteksjef i Levanger kommune

«Sverige just nu»

Bibliotekets posisjon er sterkere enn hjemme ; både hos folk flest, i byråkratiet og blant politikerne er mitt inntrykk. Dette er nok forklaringen på mange flotte bibliotek - noen nybygd i «krisperioden» - og folk bruker biblioteket. Det var fullt når dørene ble åpnet og gamle som unge forsvant bak hyllene! Framme sto kaffe/te og småkaker. Her var det mulig å bli i mange timer! Bibliotekene er smakfullt innredet og spesielt kan vi få mye inspirasjon i presentasjon av samlingene og PR. Kanskje kan det ha noe med språket å gjøre ; hør bare hva et bibliotek markedsførte på web'en -

På biblioteket finns Historien - Nuet - och Nycklarna till framtiden!

Gratisprinsippet ligger fast i Sverige, men dette betyr likevel at de har noe ulik tolkning og praksis på avgifter. F.eks. koster både søk i Internett, reservering og fjemlån. Hva er egentlig bibliotekets grunnnytelser/sekundærtelseter? Og hva med folks adgang til demokratisk medinnflytelse, slik politikerne titt og ofte festtaler om?

Biblioteksjefen er organisasjonsmessig ulikt plassert slik vi kjenner hjemmefra. I de fleste kommuner er biblioteksjefen del av det kommunale byråkratiet og har ingen bibliotektechniske oppgaver. Dette er en lederjobb først og fremst, kombinert med andre allmennkulturelle oppgaver og saksbehandler for sitt «huvudutskott». Biblioteket har langt flere ansatte, men tross dette ikke spesielt lange åpningstider! Ett bibliotek praktiserte *inaktiv åpningstid*.

Programvirksomheten (evenements) var mange og varierte. De fleste bibliotekene

hadde plass for utstillinger (kunst og tematiske utstillinger fra skoler og barnehager) og arrangement med forfattere og andre kunstnere. Fantasi og kreativitet, spesielt i barneavdelingene, noe som tyder på at de har barnebibliotekarere som ajourfører feltet. Mange allianser til hämbygds-föreninger, innvandrer-grupperinger etc. var innarbeidet i 1/2-årsprogram.

Adgang til internett i de største bibliotekene. Mange bibliotek som vi besøkte hadde investert i automatisk inn- og utregistrering, men erfaringer fra Ljusdal, Ronneby og Lund viser at brukerne fortsatt foretrekker skranke med en talende serviceperson. Av de ulike automatene ble utlån brukt minst! De mest utbredte biblioteksprogrammene i Sverige er Libra 2000 BTJ. Alle bibliotekene hadde et variert utvalg av media. Ikke så mye utbredt med CD-ROM-utlån. *8 av 10 kommuner vi besøkte hadde bokbusstjeneste!*

Rättvik bibliotek:

En stolt kulturkommune i Dalarna

Biblioteket lå i et kulturhus sammen med naturhistorisk museum, konferansesal (hørsal) og kunstgalleri. I enden av en gågate ned mot elva med stort grøntanlegg utenfor. Bygd i 1983 med åpen himling. Førsteintrykket var: Velkommen inn! Kommunen har ca. 11.000 innbyggere. De bruker biblioteks-systemet Libra og har internett. Innredningen er i lys eik. De har åpent 39 timer i uka. Søndag holder «läspaviljongen för tidningsläsning» åpent fra kl.13 til 17. Biblioteksjefen er også kulturhussjef.

Kulturhuset har fellesfunksjoner som gjensidig styrker møteplassen. Biblioteket var kommunal storstue, inndelt i mange små rom. Flere av rommene var preget av stedets kulturarv og historie. Kanskje har dette sammenheng med at biblioteket hadde status og at innbyggerne hadde et eierforhold. Dalarna og Siljanområdet er Sveriges nasjonale navle. I lokalsamling var det skatoller og dalahester, i «läshörnan» var det kakelovner og husflidsmateriale og i musikkavdelingen ulike musikkinstrumenter. Hele biblioteket ga et hjemmekoselig preg. Bibliote-

Barneavdelingen i Ljusdal bibliotek (Foto: Sveinung Havik)

ket hadde også ny teknologi, men dette var ikke framhevet på samme måte som i Ronneby. Et samlingsorientert bibliotek med stor vekt på det trykte materiale.

Ronneby bibliotek i Blekinge: «Kommunen var tvungen att agera och arbetsledigheten var starkt ökande»

Et litt unnselig bygg med trafikk på alle sider. Bibliotekets logo lett synlig (den flygende bok!). Førsteintrykket var: kunne dette være det omtalte biblioteket?

Kommunen har ca. 30.000 innbyggere hvorav 2/3 i byområdet. De bruker biblioteksystemet Libra og har automatisk inn- og utregistrering av media. Forøvrig topp utstyr - datamaskiner med program tilrettelagt for handikappede «Zoo-text Plus» (forstøringsprogram) og planer om å installere datamaskin med taleprogram og tegnspråk. 3-delt bibliotek etter dansk mønster: forum - fag-avdelinger - åpent magasin. Avdeling «Morgonstunden» med dagens aviser åpnet fra kl.9 på hverdager.

«IT ska vara en demokratisk rättighet för alla i Ronneby». Med dette som visjon og arbeidsmål var dette biblioteket helt forskjellig fra de andre. Biblioteket praktiserte IT som grunnlag for en total helhetsløsning, motsatt andre bibliotek som søker å løse spesifikke oppgaver.

Biblioteket hadde vært i de samme lokalene i over 25 år, men i 1993 ble det renoverert for ca. 6 mill. Kommunen var inne i en negativ trend og det ble fattet politiske vedtak om at kommunen skulle utforme en ny visjon og de gjennomførte en analyse. Man spurte seg også: Hva er det som gjør en kommune attraktiv? Svar: skole, kultur, attraktive arbeidsplasser, kulturtilbud, etc. Ny teknologi ble nøkkelordet til en offensiv IT-strategi og biblioteket skulle være en spydspiss. Som bibliotekaren sa: «kommunen var tvungen att agera och arbetsledigheten var starkt ökande». I tillegg fikk kommunen etablert sin Høgskole og flere private datafirma kom hit som en konsekvens av kommunens satsing. Ved Ronneby Brunn ligger det i dag et senter for små og store private datafirma.

Biblioteket er det mest besøkte i Sverige - alle vil komme å lære - men det er neppe mulig å kopiere dette. Dette handler om rett person på rett sted til riktig tid! Folk hadde ikke mye å klage over, men før biblioteket åpnet snakket jeg med en eldre mann som var klar i sin tale: «Biblioteket är mycket bra, men läshörnan är Sveriges sämste!». Den var alt for liten og her måtte en nesten be om unnskyldning for å brette ut «Sydsvenska Dagbladet». På grunn av den utrolige satsingen betyr dette at biblioteket blir en attraktiv partner og dette krever motprestasjoner. Biblioteket hadde 20 tilsatte og dette var det samme som før IT-satsingen. Disse var fordelt i såkalte arbeidslag, «Bam», «Media Data» og «Särskild service». Personalet må derfor være fleksible (det jeg gjør i dag gjør jeg ikke i morgen!). Det fantes også motkrefter blant personalet - det skulle

Artikkelforfatteren i Rättvik biblioteks lokal-samling. (Foto: Sveinung Havik)

bare mangle! Biblioteket var nettopp kommet med i et stort EU-prosjekt som åpnet for fjernstudier mot Oxford, Paris og Cambridge. Ca. 6 mill. i friske midler og Pc'ene sto på rekke og rad. Skrankepersonalet ble litt «stressade» av automatikken og det kan jeg godt forstå. Det sto i sju steiner første dagen vi var inne, neste dag var riktignok alt i orden (men ikke innleveringsautomaten). Den ble spesialutviklet nettopp for Ronneby bibliotek og selv om vaktmesteren hadde gjort viss utbedringer hadde den sine nykker.

Til slutt litt om gratisprinsippet som det hadde vært stor diskusjon om blant politikerne. Innstillingen fra det politiske «utskottet» gikk inn for avgifter, men dette ble imøtegått av ordføreren. Hovedargumentet var at det ville være uforenlig med bibliotekets IT-strategi. Ronneby ble derfor et avgiftsfritt bibliotek på bibliotekstjenester!! Et totalt elektronisert bibliotek som forutsetter dataferdighet og informasjonsferdighet hos brukerne.

Reisens største tragedie: Malmö Stadsbibliotek - stengt 1.-3. mai!

Sunne bibliotek i Värmland:

«Selma är död och Tunström har åkt här ifrån».

Flott gammel murbygning i sentrum. Førsteintrykk: Ikke kulturkommunen Sunne verdig! Kommunen har ca. 14.000 innbyggere med stor omland. Også her brukes biblioteksystemet Libra. Innredningen er en blanding av nytt og gammelt. De har kombinert bibliotek- og kultursjefstilling.

Vi hadde ventet et godt bibliotek i hjemkommunen til Selma Lagerlöf og Göran Tunström. Men som biblioteksjef sa med en smule ironi: «Selma är död och Tunström har åkt herifrån!»

Kommunen har massevis av kultur og det satses på turisme, med Mårbacka, Rottneros, Selma Lagerlöf Hotellet og flotte golfbaner. Dagens bibliotek har tilhold i lokaler fra 1954 og biblioteket ligger i 3.etg. uten heis og har bøker fra gulv til tak. Kommunen har dårlig økonomi og 90-tallet har vært preget av nedskjæringer. Biblioteket har i dag kun kr. 375.000 til mediakjøp. Likedan er det kamp om bokbussen som iflg. biblioteksjefen er bibliotekets viktigste filial! Først på 90-tallet ble det tilsatt 2 bibliotekarer, men disse er sagt opp. Ballettskolen er lagt ned og kulturmidler redusert. Kulturstipendet er også lagt ned etter siste gang å ha blitt utdelt til Tunström. Kommunens store forfatter var en av de siste som fikk denne hedersbevisningen.

Tilbake har biblioteket nå kun en bibliotekar som også er ansvarlig for hele det kulturelle feltet. I Sunne kommune skjedde de største endringene i begynnelsen på 70-tallet med opprettelse av kulturnemder og et mer omfattende kulturbegrep. Det ble ikke ansatt flere folk men bibliotekets ansatte ble pålagt flere arbeidsoppgaver. Biblioteksjefen ble ansvarlig for den totale kultur-

⇒ s. 14

virksomheten, men har kombinert dette med skrankevakter i biblioteket. Siden 1975 har kommunen hatt egen bokbuss og dette er bibliotekets viktigste filial. Utlånet er nesten tilsvarende hovedbibliotekets.

De har hatt et utall forslag til nye biblioteklokaler siden 1968, men problemet er at ingen politiske partier har villet satse på det. Alle synes at biblioteket er viktig, men som hun sier «når det

Interiør fra Sunne bibliotek i Värmland. (Foto: Sveinung Havik)

kommer till kritan skal det inte kosta pengar». Skole og eldreomsorg blir viktigst. Sunne er sentrum for kulturen i Värmland og det er politikerne veldig stolte av. Det finnes så mye kultur at man ikke behøver å gjøre noe spesielt for biblioteket. Som en konsekvens av dette blir mange grupper utestengt fra dagens bibliotek. Et bibliotek som skriker etter lys og luft!

En regnfull sommer i Levanger

Vel tilbake har vi i sommer prøvd ut differensiert tjenestetilbud i hovedbiblioteket. Ideen fikk vi i Ljusdal! Med støtte fra kommunens HelKul-prosjekt ble sommeråpent bibliotek i år utvidet med 36 timer og tilgjengelig alle lørdager. I tillegg har vi fått økonomisk støtte til aktiviteter for barn.

Kritisk syn på åpningstid og tilgjengelighet bør med litt utradisjonell tenkning resultere i flere åpne bibliotekdører rundt i Norges land!!!

Aktuelle internett-adresser:

<http://www.msb.malmo.se>

<http://www.rattvik.se>

<http://ronneby.se>

<http://www.sunne.se>

Kursdag og åpent medlemsmøte i Trøndelag BF

Bibliotekarforbundets lokallag i Trøndelag arrangerte kursdag og åpent medlemsmøte 7. september i år. De hadde forbundsleder Randi Rønningen på besøk som foredragsholder. På bildet under ser vi til venstre Jan Erik Sandhals fra Trondheim folkebibliotek. Han sitter i lokallagsstyret. Bak ham skimter vi Sissel Hovstein Olsen fra Nærøy folkebibliotek. Gunn Bjelland fra Steinkjer bibliotek kikker ivrig i en bok som Brit Randi Sæther fra Nord-Trøndelag fylkesbibliotek, også i Steinkjer, har slått opp i. Guri Sivertsen Haugan fra Levanger bibliotek, også medlem av lokallagsstyret i Trøndelag BF, er opptatt av noe helt annet.

(Foto: BFT)

Swets og SilverPlatter kobler seg mot hverandre

Swets Subscription Services og SilverPlatter Information har gått sammen om en koblet tjeneste. Det dreier seg om referansene i SilverPlatters databaser og fulltekst-artiklene i SwetsNets elektroniske tidsskrift-service. Koblingen vil skje med SilverPlatters nye SilverLinker Technology, når denne lanseres. Swets skal tilby fulltekst-artikler fra over 1000 tidsskrifter. □

Almaas

- kommer tilbake neste måned!

Akademikerne - «i klassisk tyding» - har forlatt oss

Erling Bergan
Redaktør

Norsk Forskerforbund meldte seg som kjent ut av Akademikerne Fellesorganisasjon (AF) i sommer. De ble umiddelbart tatt opp i Akademikerne, den nye hovedsammenslutningen som Lægeforeningen har gått i spissen for å få opprettet. Med på overgangen var også Forskerforbundets Fagbibliotekarforening (FBF).

Det er naturlig at Forskerforbundet har behov for å forsvare valget av ny hovedsammenslutning. Men det var mange som sperret øynene opp da de leste lederen i siste nummer av forbundets tidsskrift «Forskerforum». Under overskriften «Grønt gras» blir overgangen innledningsvis forklart slik:

«Graset er alltid grønnast på den andre sida av gjerdet, heiter det. No har Forskerforbundets representantskap, med overveldande 229 mot to stemmer, bestemt seg for å klatra over gjerdet, og ned på det som sett frå innhegninga i AF såg ut som ein grøn plett med nytt og friskt gras. På den andre sida av gjerdet, hos Akademikerne, skal forbundet no leika seg saman med alle dei andre norske arbeidstakarorganisasjonane som organiserer medlemmer med høgare universitetsgrad eller eksamen frå vitskaplege høgskular.»

Dette er forsåvidt ikke noe nytt. Vi har alle merket oss at Akademikerne organiserer de med høyere universitetsgrad eller tilsvarende. Det sier seg da selv at de vil kjempe for denne gruppens lønnskrav. Og at Forskerforbundet identifiserer seg med denne gruppen er også logisk, de er jo i all hovedsak en del av den. Slik sett har delingen av AF et objektivt grunnlag: AF ivaretar interessene til oss med høgskuleeksamen eller cand.mag., mens «Akademikerne» ivaretar interessene til dem med hovedfag, evt. m.m.

Men mer overraskende var det da ledelsen i Forskerforbundets Fagbibliotekarforening, med like stor overbevisning og utålmodighet som Forskerforbundet sentralt, ble med på ferden over i Akademikerne. Selv om en del av medlemmene, akkurat som BF's medlemmer, har utdanning utover bibliotekareksamen fra Høgskolen i Oslo, vil det ikke bli mye å hente for de fleste av FBF's medlemmer hvis Akademikerne får gjennomslag for at «de

med høgare universitetsgrad» blir prioritert i kommende lønnsoppgjør.

For å rydde all tvil av veien når det gjelder Forskerforbundets syn på hvem som faller inn under begrepet «akademiker», siterer vi videre fra lederen i Forskerforum:

«AF er på si side ein visnande blom og i krise. Namnet Akademikerne Fellesorganisasjon er i ferd med å få ein ironisk brodd organisasjonen nok ville vore forutan. Tenk å gå rundt og heita Akademikerne Fellesorganisasjon når så godt som alle akademikerane i organisasjonen - i alle fall i klassisk tyding - melder seg ut.» (Uthevinga er gjort av Forskerforum.)

Det er tydelig at Forskerforbundet har hatt et innestengt behov for å få ut motvilje mot de andre yrkesgruppene i AF. Vi som altså ikke er klassiske akademikere, må vite. Samtidig med at Forskerforbundet vedtar å fjerne seg fra AF, burde altså AF ha skjönt at ordet «akademiker» må fjernes fra organisasjonsnavnet.

Midtveis ned i lederen kommer en tirade som har falt en del medlemmer av Forskerforbundet tungt for brystet:

«Både Lærerforbundet og Sjukepleiarforbundet er motstandarar av differensiert lønnsdanning, no får dei endå lettare gjennom viljen sin. - Du har jo fått marknaden i fanget, Anders, sa SV-politikaren Rolf Reikvam til Anders Folkestad før lønnsoppgjeret. Men Folkestad vil ikkje høyre snakk om forskjellsbehandling, og står idealistisk på at alle skal få det same alltid, uansett om ein bur i dyre Oslo eller billige Sogn og Fjordane; uansett om ein er dyktig eller udugeleg - sjølv om det i praksis betyr at alle høgt utdanna arbeidstakarar i staten får mest ingenting og blir Norges fremste lønnstaparar. Det er denne tankegangen som har provosert fram danninga av Akademikerne, som vil bruka marknadskreftene, ha maksimalt lokal lønnsdanning og nytta lønnsdifferensiering aktivt.»

Dette er sterk kost. Forskerforbundet har mange medlemmer i fylker som kan sammenlignes med Sogn og Fjordane. Disse medlemmene kan ikke finne det særlig meningsfylt å fortsette i et forbund som har dette som lønnspolitikk. Hva med amanuensene ved Høgskolen i Nord-Trøndelag? Hva med høgskolelektorer i Aust-Agder? Hva med avdelingsbibliotekarer ved høgskoler i de tre nordligste fylkene? Hva med Landbrukshøgskolen på Ås og lønnskrav derfra? Vil de havne litt lenger ned i bunken enn krav fra Universitetet i Oslo?

Dessuten er det en motsetning mellom å det å «bruka marknadskreftene» og det å gi større lønnsøkninger til de som jobber i

⇒ s. 16

«dyre Oslo». I for eksempel høgskolesektoren, der staten er felles arbeidsgiver, tilsier forholdet mellom tilbud og etterspørsel på akademikere i ulike deler av landet, at de største lønnsøkningene må komme i distriktene for å få bedre balanse i markedet på landsbasis. Dersom Akademikerne skal være markedsorienterte, må de gå inn for klekkelige tillegg til amanuenser i sjukepleie i Førde og Hammerfest, mens bedriftsleger i Oslo kan få noen smuler for syns skyld. Men det er vel ikke slik de hadde tenkt å bruke markedskreftene?

Forskerforbundet forteller altså med all tydelighet at de, sammen med partnerne i «Akademikerne», må regnes som et alternativ i all hovedsak for de langtidsutdannede i de store byene. Resten av medlemsmassen må regnes som nyttig å ha med over hovedsaklig på grunn av kontingentinntektene de gir. Og medlemstall har en nesten magisk betydning i fagbevegelsen.

Det objektivt forståelige i dannelsen av «Akademikerne» har altså fått et subjektivt tillegg: Det er ikke bare felles utdanningslengde som skal holde den nye hovedsammenslutningen sammen. Det er også felles holdning til at folk i byene skal tjene mer enn folk i distriktene. Når dette åpenbart er et sentralt moment ved

dannelsen av «Akademikerne», er det grunn til å spørre Forskerforbundets Fagbibliotekforening om de har full oppslutning fra sine medlemmer på høgskolene landet rundt, i overgangen til den nye hovedsammenslutningen.

«Akademikerne» har ennå ikke fått forhandlingsrett med sine motparter i stat og kommuner. Dette er jo ingen ubetydelig sak, for å si det mildt. I den anledning kan det være nyttig med et tilbakeblikk. For dengang da BF kom på banen, og vi fridde til FBF om et bibliotekarisk fellesskap i AF, ble vi nettopp møtt med motforestillingen: «Dere har jo ikke forhandlingsrett!» Selvfølgelig fikk vi forhandlingsrett både i stat og kommuner, og har hatt det siden. Likevel har FBF-ledelsen i årene etter vært lite villige til å møte BF i noe byggende samarbeid. Nå blir de med Forskerforbundet ut av AF, uten å ha sikret forhandlingsrett for sine medlemmer.

Det skulle bare mangle at det underhånden kom reaksjoner på lederen i Forskerforum. Men spesielt høylytte har de ikke vært. Det er i det hele tatt påfallende hvor lite åpen, drøftende eller synlig Forskerforbundets Fagbibliotekarforening har vært i en såpass skjelsettende sak som skifte av hovedsammenslutning er.

Biblioteknett Norge

Det statlige prosjektet Kulturnett Norge har som ett av sine delprosjekt «Biblioteknett Norge». Et råd med representanter for Riksbibliotekjenesten, Nasjonalbiblioteket og Statens bibliotektilsyn overvåker det hele, mens et redaksjonsutvalg deltar i oppbygging, gjennomføring og utvikling av biblioteknettet. Prosjektet er fireårig og løper ut 2001.

Målet er at biblioteknettet skal bli den sentrale informasjonsressurs på internett for norsk bibliotekrelevant referanseinformasjon, opplysningstjenester om og tilgang til norsk og utenlandsk litteratur i elektronisk form, melder Berit Bjørklid, som er Statens bibliotektilsyns kontaktperson i dette arbeidet.

Første fase i prosjektet er byggeperioden for etablering av Biblioteknett Norges hjemmeside, med offisiell åpning i slutten av 1998. Deretter vil drift og oppdatering av hjemmesida være en viktig oppgave, samtidig som Biblioteknett Norge utvikles videre med nye tjenester og tilbud.

De mottar gjerne innlegg, ideer og synspunkter fra fagmiljøet på hva Biblioteknett Norge skal være, inneholde og utvikle. Berit Bjørklid oppfordrer til å slippe løs diskusjonen på bibliotektilsynets postliste folkebib-nett@bibtils.no (påmelding skjer via sb@bibtils.no). For henne er det viktig å skape Biblioteknett Norge som et forum for faglig samarbeid og utvikling, hvor det lokale utviklingsarbeidet utgjør en vesentlig del av innholdet.

EBSCO-leveranse til det akademiske Sverige

I sommer tegnet EBSCO og BIBSAM, som er Det Kungliga Biblioteks avdeling for nasjonal koordinering og utvikling, en avtale som skal sørge for at 6 universitet og 20 høgskoler i Sverige får tilgang på «Academic Search FullTEXT Elite». Dermed skal mer enn 200.000 studenter ha tilgang til elektronisk full-tekst fra 1082 periodika i EBSCO's base. Avtalen tok til å gjelde fra 1. september. Brukerne blir ikke avkrevd passord, men basen filtrerer brukerne etter hvilket IP-nummer de har.

«BIBSAM er entusiastisk over å ha fått EBSCO Publishing som en av våre nøye utvalgte partnere i dette ambisiøse prosjektet, som skal levere tilgang til elektroniske fulltekst-tidsskrifter i stor skala til det akademiske Sverige. Våre partnere har forstått at de forstår behovene og arbeidssituasjonen i vår mangfoldige biblioteksektor, særlig ved at arkiverings-spørsmålet er løst i denne lisensen», sier Frans Lettenström, ansvarlig for informasjonsteknologien ved BIBSAM.

Avtalen er basert på bruk av søkeverktøyet EBSCOhost 3.0, som skal lanseres i løpet av høsten. Basen vil altså tilby fulltekst fra 1082 periodika-titler. Den vil også tilby abstracts og indeksering av drøyt 3200 tidsskrifter. Det vil bli lenker til LIBRIS, for å integrere søking og innlån/kopileveranser av titler som ikke er tilgjengelige i fulltekst.

NBF om:

EUs direktivforslag om opphavsrett

I et orienteringsmøte i juni inviterte Kulturdepartementet til at interesseorganisasjonene kunne oversende sine synspunkter på EUs forslag til opphavsrettsdirektiv. Kulturdepartementet skal på vegne av Norge drøfte direktiv-forslaget i EFTA i løpet av høsten. Norsk Bibliotekforening har oversendt følgende brev til departementet:

EUs DIREKTIVFORSLAG OM HARMONISERING AV VISSE ASPEKTER VEDRØRENDE OPPHAVSRETT OG NÆRSTÅENDE RETTIGHETER I INFORMASJONSSAMFUNNET

Norsk Bibliotekforening (NBF) viser til Kulturdepartementets orienteringsmøte om ovennevnte direktivforslag den 5. juni i år, hvor det ble invitert til å komme med synspunkter på forslaget. NBF har tidligere hatt anledning til å utdype våre synspunkter på forslaget overfor departementet, men vil likevel benytte anledningen til å fokusere på enkelte viktige punkter.

NBF mener at det er et klart behov for å finne fram til rettsregler for informasjonstilgang og opphavsrett innenfor området digital informasjonsteknologi. NBF vil imidlertid sterkt understreke at opphavsretten er noe mer enn bare et juridisk spørsmål. Bibliotekene er viktige redskaper i utdanningspolitikk, forskningspolitikk, fordelingspolitikk, språkpolitikk, regionalpolitikk og kulturpolitikk. NBF mener derfor at de politiske målene for bibliotekenes virksomhet i informasjonssamfunnet burde drøftes og avklares forut for en gjennomgang av rammevilkårene. Dette gjelder alle typer offentlig finansierte biblioteker.

* På bakgrunn av bibliotekenes oppgaver mener vi derfor at det må være et overordnet mål å skape et regelverk som ivaretar både rettighetshavernes og (bibliotek)brukernes interesser. Brukerne må sikres de samme rettigheter i informasjonssamfunnet (i det digitale bibliotek) som de som er innarbeidet og som det er bred politisk enighet om.

* Opphavsrett handler også om retten til informasjon, og gjelder derfor også vilkårene for de demokratiske og kulturelle aktivitetene i informasjonssamfunnet.

* Det opphavsrettslige regelverket kan få avgjørende betydning for vilkårene for etter- og videreutdanningsreformen (kompetansereformen).

* For at bibliotekene kan ta effektivt i bruk de verktøyene man har fått til rådighet gjennom ny informasjonsteknologi og nye kommunikasjonssystemer, er det nødvendig med et regelverk som er enkelt for bibliotekene å forholde seg til og som gir dem mulighet til å utføre sine oppgaver.

* Det må ikke innføres regler som forutsetter innføring av betalingssystemer som kan sette det lovbestemte gratis-

prinsippet, slik det praktiseres i Norge, i fare - et prinsipp som det er bred, tverrpolitisk enighet om.

* Det må være et norsk politisk målsetting at direktivet utformes med tydelig adgang for unntaksbestemmelser som er overensstemmende med nasjonale tradisjoner og politiske mål.

* Det må ikke etableres nye rettsregler som kan medføre at retten til å bruke verk (i enhver form) i bibliotek innskrenkes.

På grunnlag av disse overordnede synspunktene vil NBF særlig peke på følgende elementer i direktivforslaget som det er viktig å få endret:

- Unntaksbestemmelsene i art. 5 må klart definere og tilgodese brukerinteressene, slik at det nåværende regelverk for bibliotekene ivaretas.

- Direktivforslaget gir ikke eksplisitt rett til å bruke et verk i biblioteket, noe som innebærer et betydelig tilbakeskritt.

- Direktivforslaget ivaretar etter NBFs syn ikke retten til eksemplarframstilling og tilgjengelighet av verk i forsknings- og undervisningssammenheng.

NBF er medlem av den europeiske bibliotekorganisasjonen EBLIDA, som også har studert direktivforslaget, og som mener at det er nødvendig med en rekke endringer for at forslaget ikke skal bli et hinder for at bibliotekene fortsatt skal spille en viktig samfunnsmessig rolle. Vi legger ved disse forslagene, som vi mener er verdifulle bidrag. Vi legger også ved kopi av uttalelse fra NBFs landsmøte i år, og kopi av vårt brev til kulturministeren av 1. april i år.

Vi vil oppfordre departementet til å bruke alle tilgjengelige kanaler for å fremme og forsvare de bibliotekpolitiske interesser i den videre prosessen.

Med vennlig hilsen
Norsk Bibliotekforening

Turid Tharaldsen
leder

Tore Kr. Andersen
gen.sekr.

Mye ukritisk informasjonssøking ved NTNU

- Vi ser mye ukritisk infosøking ved NTNU. Lærerstaben er ikke flink nok til å motivere studentene til gode arbeidsvaner når det gjelder informasjonssøking. Ofte går de selv foran som dårlige eksempler, sier fungerende biblioteksdirektør ved NTNU til «Universitetsavisa» ved samme institusjon.

Utbredelsen av Internett gjør det lettere å bli informert, men vanskeligere å bli klok. Problemet er ikke lenger å skaffe til veie informasjon, men å kvitte seg med overflødig og dum info.

- Kvalitetssikring. Det er ett ord som melder seg umiddelbart, Internett er kaos, en jungel hvor det er vanskelig å finne fram og hvor du finner håpløst mye unyttig eller villedende materiale. Her bør vi som profesjonelle på området kjenne vår besøkelsestid, sier fungerende direktør Ingar Lomheim

og leder for teknisk hovedbibliotek, Anita Hagen, til «Universitetsavisa».

Universitetsbiblioteket i Trondheim satser for tida hardt på å bygge ut den elektroniske delen av sitt tilbud. - Vi merker at servicen vi yter, endrer karakter, også i det daglige. I stadig større grad handler det om å bistå kunder med å søke, sier Lomheim og Hagen. Denne funksjonen blir stadig viktigere. Derfor bistår biblioteket også stadig mer i kursing av studenter rundt om på fakultetene. Fakulteter med problembasert læring går foran i så måte, og sørger for at studentene får kunnskaper i informasjonssøking tidlig i studiet.

Du gjør'kke det skjønner'u!

AFs Gjensidige-Avtale gir deg leiebil-ordning i inntil 10 dager etter kaskoskade. Med bilforsikring i Gjensidige får du gratis kvalitetskontroll av reparasjonen etter større kaskoskade.

Benytt dine medlemsfordeler

GJENSIDIGE

www.gjensidige.no

Grønt nr.: man.-tor. 0800-2100, fre. 0800-1700, lør. 0800-1400

800 40 019

Tiden går. Gjensidige består.

Med AFs Gjensidige - Avtale får du 11-15% rabatt på alle individuelle, private skadeforsikringer i Gjensidige. Ordningen omfatter også ektefelle/samboer.

Norsk Fagbibliotekforening (NFF) arrangerer:

Dagsseminar om outsourcing i nasjonalt og internasjonalt perspektiv

Tid: Mandag 23. november 1998
Sted: Kongressenteret Folkets hus AL, Sal C, Youngsgate 11, 0181 Oslo
Målgruppe: NFF-medlemmer og andre interesserte

Outsourcing vil si at en organisasjon setter ut deler av sin virksomhet til eksterne leverandører i stedet for å drive disse selv. Bibliotekene skal i disse tider revurdere deres rolle i samfunnet og fokusere på det som er bibliotekets kjerneytelse overfor brukerne.

I den forbindelse hører outsourcing av interne bibliotektekniske rutiner, f.eks. systemdrift, katalogisering, tidsskriftaksjon etc., til en av de mulighetene, bibliotekene har for å prioritere ressursene.

Program:

9.00 - 9.30	Registrering
9.30 - 9.45	Åpning v/ NFF's leder, Anne Cathrine Trumpy
9.45 - 10.30	Outsourcing og bibliotek - en state-of-the- art redegjørelse v/ avdelingsleder Claus Vestager Pedersen, Statsbiblioteket
10.30 - 11.00	Kaffe
11.00 - 11.30	UBO's erfaringer med outsourcing av tidsskrifter v/ overbibliotekar Per Morten Bryhn, UBO
11.30 - 12.00	Historien om prosjekt outsourcing ved Det Kongelige Bibliotek v/ forskningsbibliotekar Hans Kristian Mikkelsen, Det Kongelige Bibliotek
12.15 - 12.30	Spørsmål
12.30 - 13.30	Lunch
13.30 - 14.15	Outsourcing sett fra leverandørens side: Swets Norge, EBSCO
14.15 - 14.45	Kaffe
14.45 - 15.15	Outsourcing i private bedrifter v/ bibliotekleder Kristine Abelsnes, Statoil, biblioteket
15.15 - 15.45	Outsourcing av IT v/ Johs. Haukvik, Client Solution Executive, IBM Global Services Norway
15.45 - 16.00	Oppsummering/spørsmål

Seminaravgift er **kr. 550** for NFF-medlemmer, og **kr. 700** for ikke-medlemmer. Begge beløp inkluderer lunch. OBS! Regning og bekræftelse sendes i posten etter påmeldingsfristens utløp. Det er mulig å søke NFF om stipend.

Påmeldingsfristen er mandag den **9. november**. Ved fulltegning gjelder "først til mølla"-prinsippet, og NFF-medlemmer blir prioritert.

Bindende påmelding sendes til:

NFF v/ kasserer Marianne Julin
Høgskolen i Oslo
Høgskolebiblioteket, avd. ØKS
Tjernveien 12, 0957 Oslo
tlf: 22 45 35 82 fax: 22 45 36 00
E-mail: marianne.julin@adm.hioslo.no

Viktig! Skriv tydelig navn, arbeidssted, adresse og om Du er NFF-medlem.

Ansvarlig for praktiske forhold omkring seminaret: Nestleder og kasserer Marianne Julin (se adresse over).

Ansvarlig for det faglige programmet: NFFs leder Anne Cathrine Trumpy, UBiT, Medisinsk bibliotek og informasjonssenter
E-mail: anne.c.trumpy@ub.ntnu.no, tlf.: 73 99 74 84/8495

NB! Følg med på NFFs hjemmeside: <http://info.rbt.no/nff/>

Velkommen!

Living & Working in the Information Society

Det er den fulle tittelen på konferansen IST 98 som går av stabelen 30. november - 2. desember 1998 i Wien. Konferansen arrangeres av "European Commission's ACTS, Esprit and Telematics Applications programmes". Konferanse-temaet begrunnes slik av arrangørene: "Information society technologies increasingly pervade all industrial and societal activities. At the same time, the technologies underpinning the development of the information society are in rapid evolution, with advances in information processing and communications opening up exciting new possibilities in the way we live, work and enjoy ourselves. - The technologies and their social impact will be addressed in a variety of sessions and lively debates during the first two days of IST 98, covering: Empowerment: developments in enabling technologies ; The Attention Economy: information exchange in an Information Society ; Living in the Information Society Working in the Information Society ; The Pleasure Business: the infotainment industry ; International Cooperation ." Det blir utstillingsområde og workshops også i tilknytning til konferansen, som har lagt ut påmeldingsinformasjon og foreløpig program på: <http://www.cordis.lu/ist98/>

Konferanse om elektronisk publisering

Den tredje "ICCC/IFIP Conference on Electronic Publishing" vil gå av stabelen 10. - 12. mai 1999 i Ronneby, Sverige. Tema er "Redefining the Information Chain - New Ways and Voices". Informasjon fra forrige konferanse i Budapest i 1998 er tilgjengelig <http://www.ukc.ac.uk/library/ICCC98/index.htm>. Konferansen i Ronneby vil dreie seg om elektronisk publisering både for spesielle brukergrupper og den allmenne befolkning. Konferansen vil følge to spor. Den første vil konsentrere seg om tekniske spørsmål, som filformat, protokoller, nettverk, gjenfinningsteknikker, osv. Den andre vil presentere eksempler og prosjekt med elektronisk publisering i folkebibliotek, spesialbibliotek, kunstgalleri og museum. Det vil også ta for seg elektronisk informasjon i lokalsamfunnet, turistinformasjon, statlig informasjon, osv. Forøvrig har arrangørene følgende vev-adresse: <http://www5.hk-r.se/elpub99.nsf>

OPPS jubileumsseminar

Fredag 30. oktober kl.12.00 - 17.30 arrangerer NBFs spesialgruppe for OPPSøkende bibliotekvirksomhet et seminar i anledning sitt 25 års jubileum. Seminaret går av stabelen i Asker kulturhus og har «Dysleksi, lettlest, eldre og erindring» som tema.

Seminaravgift er kr. 100,-. Den påfølgende jubileumsmiddagen er kl. 18.30 og koster kr. 250,-. Påmelding innen fredag 16. oktober til:

Torhild Hagene
Ringsaker folkebibliotek
Nordåsvn. 3, 2380 Brumundal
Tlf.: 62 34 01 13
Fax.: 62 34 48 82

FOPs høstseminar 1998

FOP - Forum for Petroleumsinformasjon - Østlandsavdelingen arrangerer heldags-seminar 12. november 1998.

Tema:

Informasjonsforvaltning - Økt kompetanse - Bedriftens ressurs

Innledningsvis vil det bli innlegg om forskjellig utdanninger med relevans for informasjonsforvaltning: Informasjonsledelse, Arkivakademiet, Dokumentasjonsvitenskap og Bibliotekar-/Sivilbibliotekarutdanningen.

Videre blir det foredrag knyttet til betydningen av kompetanse i forhold til personlig utvikling/utbytte, bedriftens behov, service og markedsføring.

Seminaret holdes på Veritassenteret, Høvik, og er åpent for alle. Medlemmer av FOP får tilsendt informasjon og innbydelse automatisk.

Kontakt:

Stine Vardehaug
Kværner Oil & Gas
Tlf: 67 59 95 79
Fax: 67 59 59 79

Etikkseminar

Biblioteksbrukaren och jag - oppbackning inför
«sanningens ögonblick»

Vestfold fylkesbiblioteks etikkseminar 11.12.98

Skal det være litt etikk til jul? Vestfold fylkesbibliotek inviterer med dette til etikkseminar! Vi har vært så heldige og fått tak i Biblioteksjef Kerstin Rosenqvist fra Ekenäs i Finland.

Sammen med biblioteksjef Johannes Balslev i Esbjerg har hun skrevet «Bibliotekaren og samvittigheten - en rapport om nordisk bibliotek-etikk». Til seminaret i desember har hun

valgt tittelen «Bibliotekbrukaren och jag - oppbackning inför sanningens ögonblick»

Eksempler på spørsmål som stilles på seminaret:

- * Hva består servicens kvalitet av - fra brukersynspunkt og fra bibliotekarsynspunkt?
- * Hva er moralsk riktig i konfliktsituasjoner når gode prinsipper står mot hverandre?
- * Hvem har ansvaret for de beslutninger du selv velger å ikke ta?

Kerstin vil under seminarets gang presenter en del praktiske tilfeller/situasjoner og hun deler ut stemmesedler - slik at seminardeltakerne kan votere for/mot eller ja/nei. Hun meddeler at metoden alltid viser seg å ha stor suksess, og sier: «Rösträtt har alla biblioteksanställda och -engagerade»!

Hun bruker eksempler fra situasjoner som enhver som betjener lånere vil kjenne seg igjen i.

Kursavgift: Kr. 300, som inkluderer lunsj og kaffe ved ankomst

Tid: Fredag 11. desember 1998 kl. 10 - 16

Sted: Tønsberg arbeiderforening, Kammegaten 5, Tønsberg

Bindende påmelding til: vest@vf.fylkesbibl.no eller fax 33 31 33 25 eller Vestfold fylkesbibliotek, Storgaten 16. 3110 Tønsberg eller - hvis deltakeren verken har e-mail, fax eller frimerker - til fylkesbibliotekets sentralbord 33 31 93 03
Husk å oppgi fakturaadresse!

Påmeldingsfrist: Senest tirsdag 1. desember, eventuelt ved 50 påmeldte. Hvis du melder deg på med en gang, er du garantert å komme med! Seminaret er åpent for «alle som bor i landet» og starttidspunktet er tilpasset morgentoget fra Oslo. Deltakere som trenger overnatting, må imidlertid ordne seg på egenhånd.

Nye kurs og seminarer ved HiO/JBI - høsten 1998

Det nye folkebiblioteket

30. oktober, Oslo

- Hva skjer i samfunnet? Hva gjør bibliotekene? Dagseminar. Arrangeres i samarbeid med Norsk bibliotekforening. Folkebibliotekene ble til i et samfunn som hadde lite av såvel penger som bøker og skoler. I dag lever vi et informasjonssamfunn med rik tilgang til både undervisning og underholdning. Med ny teknologi kan alle få «bibliotek tjenester» hjem til seg. Et sentralt spørsmål er om vi ikke lenger har bruk for folkebibliotek i tradisjonell forstand? Program: <http://www.hioslo.no/JBI/KURS/profolk.htm> Påmelding (så langt plassen rekker) innen 19. oktober. Pris kr 200 inkl. lunsj.

Finn statistikk!

13. november, Oslo

Dagskurs. Arrangeres i samarbeid med Statistisk sentralbyrå. Hensikten med dette kurset er å gi kunnskap om innsamling og bearbeidelse av statistisk materiale og hvordan dette publiseres. I kurset presenteres sentrale publikasjoner for norsk og utenlandsk statistikk. Det legges særlig vekt gjenfinning av statistikk via Internett. Detaljert program kommer senere på våre hjemmesider. Påmelding (så langt plassen rekker) innen 21. oktober. Pris kr 150 inkl. lunsj

Barn, bibliotek og medier

30. november - 4. desember, Oslo

Mangfoldet av nye medier skaper utfordringer for bibliotekarer som ønsker å gi barn og ungdom et godt og forsvarlig medietilbud på bibliotek. Dette ukeskurset tar utgangspunkt i bibliotekarens formidlerrolle. Foreløpig program på hjemmesidene: <http://www.hioslo.no/JBI/KURS/98barn.html> Søknadsfrist: 30. oktober

For nærmere opplysninger om høstens kurs og seminarer klikk på: <http://www.hioslo.no/JBI/KURS/INTER.HTM>. Neste års kursliste er under arbeid, og vi regner med å kunne tilby bl.a. følgende:

- * Kvalitetssikring av bibliotek tjenester (januar)
- * Kvalitet på nett. Vurdering av internett-tjenester (januar)
- * Emnegjenfinning av skjønnlitteratur (mars)
- * Bibliotekøkonomi (mars)
- * Seminar om Evidence Based Medicine (EBM) (mai)
- * Kunnskapsorganisasjonsdager: Samlingsutvikling i en ny tid (mai)

Høgskolen i Oslo, Avdeling for journalistikk, bibliotek- og informasjonfag Pilestredet 52, 0167 OSLO Telefon: 22 45 26 00
Faks: 22 45 26 05 - E-post: kurs@jbi.hioslo.no

Stavanger kommune

Sølvberget

Stavanger bibliotek er en integrert del av Sølvberget, Stavanger kulturhus. Det er ca. 60 årsverk knyttet til virksomheten. Stavanger har i mange år arbeidet aktivt for å øke interessen for bøker og lesing, Kulturdepartementets Signalprosjekt om lesing er lagt til Sølvberget. Stavanger bibliotek har i år skiftet til nytt, moderne, edb-system, og har et aktivt IT-miljø. Vi står foran store og spennende utfordringer i de nærmeste årene, litteraturformidling og utvikling av nettbaserte tjenester er prioriterte områder.

Ved biblioteket er det ledig stillinger som:

AVDELINGSLEDER FOR KULTURAVDELINGEN

Arbeids/ansvarsområde:

- Faglig og administrativt ansvar for kulturavdelingen, inkludert innvandrebiblioteket, musikkbiblioteket, oppsøkende tjeneste og Madla filial. Avdelingen hadde siste år 317 200 utlån og 344 600 besøk, og har 16 årsverk.

Avdelingslederen deltar i Sølvbergets lederteam, og inngår ellers i avdelingens turnusplan.

Kvalifikasjoner:

- Høgskole/universitetsutdanning, innen bibliotek, litteratur og IT-fag.
- Ledererfaring

Stillingen krever gode kommunikasjons- og samarbeidsevner. Vi søker etter en resultatorientert og kreativ person som ønsker å videreutvikle bibliotekets formidling til unge og voksne.

Stillingen er plassert som avdelingsleder bibliotek, stillingskode 7027, ltr. 36. Lønnplasseringen er under vurdering.

For nærmere opplysninger kontakt avdelingsleder Anne Liv Tønnesen, email: anne.liv.tonnesen@stavanger.kommune.no, tlf 51 50 71 45, eller bibliotek- og kulturhussjef Leikny Haga Indergaard, email: lhi@stavanger.kommune.no, tlf. 51 50 74 64.

Stillingen er ledig for tiltredelse 18. november 1998.

IT-BIBLIOTEKAR

Arbeids/ansvarsområde:

- Systemansvarlig for biblioteksystemet Aleph 500. Dette omfatter daglig drift av bibliotekets server, konfigurering av parameterstyrte funksjoner, opplæringsansvar overfor bibliotekets ressurspersoner samt leverandørkontakt.
- Vanlig bibliotekararbeid: publikumsarbeid og registrering. IT-bibliotekaren vil inngå i bibliotekets vaktplaner.

Kvalifikasjoner:

- Høgskole/universitetsutdanning, innen bibliotek og IT-fag.
- Grunnleggende Unix-kunnskaper, god kjennskap til vi-editoren. Søkeren må være villig til å gjennomføre kurs i Unix system-administrasjon hvis denne kompetansen ikke innehas. Det er ønskelig med edb-utdannelse på høgskolenivå, men relevant erfaring kan kompensere for dette.

Stillingen krever gode kommunikasjons- og samarbeidsevner, den som blir ansatt vil ha et tett samarbeid med Sølvbergets IT-miljø (også teknisk personell), fylkesbibliotekets IT-konsulent og kommunens data/driftsavdeling. Stillingen er organisatorisk plassert i bibliotekets Faktaavdeling, men vil som systemansvarlig også arbeide på tvers av avdelinger. Behovet for etter-/videreutdanning vil bli vurdert.

Stillingen er plassert som førstekonsulent, stillingskode 6514, lr 12, ltr. 23-41 etter kvalifikasjoner.

For nærmere opplysninger kontakt EDB-konsulent Thorleif Hansen, email: thorleif.hansen@stavanger.kommune.no, tlf. 51 50 72 45, eller leder av faktaavdelingen, Inger Johanne Rosland, email: hane.rosland@stavanger.kommune.no, tlf. 51 50 79 49.

Stillingen er ledig for tiltredelse 1. desember 1998,

Søknadsfrist for begge stillingene: 20. oktober 1998.

Søknad stiles til bibliotek- og kulturhussjefen, og sendes til Sølvberget, Stavanger kulturhus, Postboks 310/320, 4001 Stavanger.

www.stavanger.kommune.no/solvberg

Høgskulen i Sogn og Fjordane er ein mellomstor høgskule i det nye Norgesnettet.

Høgskulen har 2200 studentar og 250 tilsette fordelt på studiestadane Sogndal, Førde og Sandane.

Plasseringa i livsstilsfylket Sogn og Fjordane gjev rikeleg høve til kultur- og naturopplevingar, og gjev barn og vaksne gode livskår.

Alle studiestadane har flyplass med fast samband til Oslo og Bergen og elles gode ekspressbuss og båttilbod.

*Høgskulen har ein fellesadministrasjon og 4 fagavdelingar i Sogndal:
Avdeling for lærarutdanning
Avdeling for naturfag
Avdeling for samfunnsfag
Avdeling for økonomi og språk*

*2 fagavdelingar i Førde:
Avdeling for ingeniørutdanning
Avdeling for helsefag*

I tillegg har ein høgskuleutdanning på Sandane som administrativt er knytt direkte til fellesadministrasjonen.

BIBLIOTEKAR I FØRDE

Ved Høgskulen i Sogn og Fjordane er det ledig fast 50 % stilling som bibliotekar for tilsetjing snarast. Den ledige stillinga er primært knytt til biblioteket på Vie, som yter tenester til Avdeling for helsefag i Førde. Avdelinga har både grunn- og vidareutdanning i sjukepleie.

Det er under planlegging nytt høgskulebygg i Førde, der m.a. felles bibliotek for denne avdelinga og Avdeling for ingeniørutdanning vil inngå.

På desse to biblioteka er det i tillegg til den utlyste stillinga ein avdelingsbibliotekar og ein bibliotekar.

BIBLIOTEKAR PÅ SANDANE

Ved Høgskulen i Sogn og Fjordane er det ledig fast 50 % stilling som bibliotekar frå 1. januar 1999. Den ledige stillinga er knytt til biblioteket på Studiesenter Sandane (STS), som yter tenester innan musikkterapi, vernepleie og spesialpedagogikk.

Biblioteket samarbeider med Søreide kompetansesenter, som tilbyr 30 % engasjement som bibliotekar for perioden frå 1. januar 1999 til 31. juli 1999, for å yte bibliotektenester til deira personale. (Kontakt senterleiar Arild Kvernevik tlf. 57 86 76 00 for nærare informasjon.)

Biblioteket på STS er lite, men av god kvalitet. Innlån frå andre bibliotek spelar ei viktig rolle.

VIKARIAT SOM BIBLIOTEKAR I SOGNDAL

Ved Høgskulen i Sogn og Fjordane er det ledig vikariat som bibliotekar i heil stilling frå 15. desember 1998 til 15. desember 1999. Den ledige stillinga er primært knytt til biblioteket i Fjøra, som yter tenester til Avdelingane for samfunnsfag, naturfag, økonomi og språk i Sogndal. Biblioteket dekkjer difor ei rekkje ulike fagområde, frå akvakultur til reiseliv, frå barnevern til informasjonsbehandling.

På biblioteket er det i tillegg til den utlyste stillinga ein avdelingsbibliotekar og ein bibliotekar.

For alle stillingane gjeld:

Høgskulen i Sogn og Fjordane har 5 bibliotek med i alt 12 stillingar. Bibliotektenesta spelar ei viktig rolle både for studentane og det faglege personalet. Biblioteka er knytta til lokalt edb-nett og internett. I Førde og Sogndal nyttar biblioteka BIBSYS, medan biblioteket på Sandane nyttar Mikromarc.

Arbeidsoppgåvene vil vere varierte og omfattar m.a. publikumsbetjening, interbiblioteklån, katalogisering og databasesøk. Nett-tenester spelar ei aukande rolle i biblioteket sitt arbeid og det er ei målsetting å styrke personalets kompetanse på dette området.

Vi søkjer initiativrike og utadvendte medarbeidarar. Søkjararar må ha bibliotekareksamen frå Høgskulen i Oslo, cand.mag.grad med minimum 40 vekttall bibliotekfag eller tilsvarande utanlandsk utdanning.

Stillingane er plassert i Statens lønnsregulativ, lønnsplan 90.205, st.kode 1074, lønnsramme 13, l.tr.19-30 etter ansiennitet. Søkjar med cand.mag. vert plassert i st.kode 1213, lønnsramme 17, l.tr. 21-33 etter ansiennitet. Frå bruttoløna vert det trekt lovfesta innskott til Statens pensjonskasse. Tilsetjing skjer på dei vilkår som følgjer av lov om offentlege tenestemenn og dei reglement som til eikvar tid gjeld i høgskulen.

Nærare opplysningar om stillingane kan ein få ved å vende seg til hovudbibliotekar Erling Bergan, tlf. 57 72 25 19. For stillinga i Førde kan ein også kontakte avdelingsbibliotekar Anja Angelskår Mjelde, tlf. 57 72 25 20 og for stillinga i Sogndal avdelingsbibliotekar Inger Hågård, tlf. 57 67 62 80.

Søknad med rettkjende vitnemål og attestar skal sendast Høgskulen i Sogn og Fjordane, postboks 133, 5801 Sogndal. **Søknadsfrist for alle stillingane er 30. oktober 1998.**

FREDRIKSTAD KOMMUNE STILLING LEDIG

BIBLIOTEKAR I - 100% FAST STILLING

Fredrikstad bibliotek fikk endret struktur etter kommunesammenslåing i 1994. Biblioteket har ni filialer, fire store og tre små filialer er knyttet mot hovedbibliotekets server og katalogiseringsfunksjoner blir i stadig større grad utført sentralisert. Fredrikstad bibliotek benytter Bibliofil og har katalogen lagt ut på Internett.

Med forbehold om godkjenning av omgjøring av stillinger er det ledig nyopprettet 100% fast stilling som bibliotekar I med hovedarbeidsområde katalogisering ved avdeling for katalog/it/fjernlån. Avdelingen vil da ha to bibliotekarer som har ansvar for katalogisering og samarbeider om utvikling og drift av katalogmodulen.

Stillingen vil inngå i vaktplan for veiledningen ved hovedbiblioteket. Stillinger som er med i vaktplan har p.t. en kveldsvakt hver uke og vakt hver femte lørdag.

Søkere till stillingen må ha:

- Eksamen fra Høgskolen i Oslo, bibliotek- og informasjonsstudiene eller tilsvarende utdanning
- Erfaring med og interesse for katalogisering
- God kjennskap til Bibliofil eller annet marcbasert biblioteksystem
- Gode samarbeidsevner
- Evne til å arbeide systematisk og målrettet

Stillingen er plassert i st.kode. 7593 bibliotekar I, l.r. 8.2. l.tr. 20-30. Nærmere opplysninger om stillingen kan gis av avdelingsleder Turid Johansen eller biblioteksjef Hilde Garfelt, telefon 69 38 34 00.

Søknad med kopier av vitnemål og attester sendes Fredrikstad bibliotek, Boks 100, 1601 Fredrikstad

Søknadsfrist: 6. november 1998

Hvorfor gå over bekken etter vann?

Vi leverer norske og utenlandske bøker, tidsskrifter, gråsonepublikasjoner og andre informasjonsprodukter. Vi tilbyr:

- Riktige priser
- Effektive rutiner
- Oversiktlige statusrapporter
- Personlig oppfølging

Større kunder tilbys svært fordelaktige betingelser, med reelle rabatter på utenlandske priser.

Ta kontakt -- vi sender gjerne en oversikt over våre tjenester.

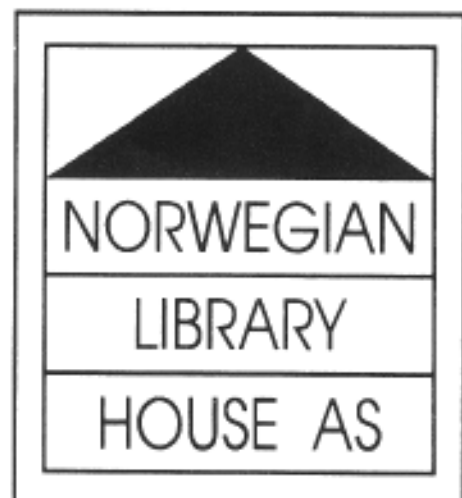
Norwegian Library House AS

Postboks 118 Tåsen

0801 Oslo

Telefon 22 95 27 42

Telefax 22 95 03 25

Library Supply på norsk

BIBLIOTEKARFORBUNDET

INNMELDINGS-SKJEMA

Navn	_____	Født	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	_____	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
_____	_____	_____	_____
Yrkesaktiv	☐	Godkj. Bibliotekareksamen (År)	_____
Student	☐	_____	_____
Ikke yrkesaktiv	☐	_____	_____
Arb. giver	_____	Sektor (Komm/Stat/Fylke/Priv)	_____
Adresse	_____	Tlf.	_____
_____	_____	Faks.	_____
Postnr.	_____	Poststed	_____
_____	_____	_____	_____
Stilling	_____	Ansiennitet fra	_____
_____	_____	_____	_____
Stillingskode	_____	Lønnstrinn	_____
_____	_____	Stillingsandel	_____
_____	_____	_____	_____
Forsikringer	_____	_____	_____
Innbo Ja / Nei	_____	Grunnfors. Ja / Nei	_____
Virkning fra (måned:)	_____	Virkning fra (måned):	_____
_____	_____	_____	_____
Dato	_____	Signatur	_____
_____	_____	_____	_____
Skjemaet sendes: Bibliotekarforbundet, Lakkegt. 21, 0187 Oslo, vedlagt dokumentasjon av bibliotekarutdanning.			

Bibliotekarforbundets lokallag:

Finnmark

Lillian E. Rushfeldt
Aust-Finnmark fylkesbibliotek
Boks 615, 9801 Vadsø
Telefon: 78 95 34 00
Telefaks: 78 95 36 24
E-post: lillian@vadsfo.folkebibl.no

Troms

Helga Amdal Stensen
Kvæfjord bibliotek
9410 Borkenes
Telefon: 77 09 34 44
Telefaks: 77 09 34 44
E-post: kvæfjord.bibliotek@online.no

Nordland

Kjersti Svendsen
Norsk luftfartsmuseum
Pb. 1124, 8001 Bodø
Telefon: 75 50 78 63
Telefaks: 75 50 78 51
E-post: kjersti.svendsen@luffart.museum.no

Trøndelag

Morten Haugen
Sør-Trøndelag fylkesbibliotek
Posttuttak, 7005 Trondheim
Telefon: 72 54 75 56
Telefaks: 73 52 75 75

Møre og Romsdal

Rannei Husby Furre
Kristiansund folkebibliotek
Postboks 163, 6501 Kristiansund N.
Telefon: 71 58 67 50
Telefaks: 71 58 67 59
E-post: ranneif@online.no

Sogn og Fjordane

Lise Vik-Haugen
Sogndal vidaregåande skule
Trolladalen 28, 5800 Sogndal
Telefon: 57 67 64 00
Telefaks: 57 67 64 90
E-post: lisev-h@online.no

Hordaland

Siri Sjursen
Hordaland fylkesbibliotek, Fylkeshuset,
5020 Bergen
Telefon: 55 23 93 74
Telefaks: 55 23 93 79
E-post: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

Rogaland

Elisabeth Dyvik
Harde fakta
Boks 8034, 4003 Stavanger
Telefon: 51 87 43 04
Telefaks: 51 87 43 24
E-post: harde.fakta@c2i.net

Agder

Anne Kristin Undlien
Kristiansand folkebibliotek
Postboks 476, 4611 Kristiansand
Telefon: 38 02 91 65
Telefaks: 38 02 91 63
E-post: anne.kristin.undlien@krkom.no

Telemark

Elisabeth Bergstrøm
Porsgrunn bibliotek
Floodgate 1, 3909 Porsgrunn
Telefon: 35 54 71 71
Telefaks: 35 55 90 93
E-post: elisabet@PorsBib.bibsys.no

Vestfold

Grethe Olaussen
Holmestrand bibliotek
Langgt. 82, 3080 Holmestrand
Telefon: 33 05 10 45
Telefaks: 33 05 37 84

Buskerud

Anne Stenhammer Skjæret
Røyken vidaregåande skole
3440 Røyken
Telefon: 31 29 22 41
Telefaks: 31 29 22 10
E-post: askjaret@online.no

Hedmark og Oppland

Klaus Jøran Tollan
Høgskolen i Hedmark,
Avd. for lærerutdanning
Holsetgt. 31, 2300 Hamar
Telefon: 62 51 76 62
E-post: klaus.tollan@luh.hihm.no

Østfold

Anne Woje
Fredrikstad bibliotek,
Boks 100, 1601 Fredrikstad
Telefon: 69 38 34 33
Telefaks: 69 38 34 34
E-post: annew@fredrikstad.folkebibl.no

Oslo

Inger Lise Strømme
Trondhjemsveien 7,
0560 Oslo
Telefon: 22 67 84 33
E-post: ingli-st@online.no

Akershus

Birgitta Lund-Grønberg
Valler vidaregåande skole
Brynsveien 46, 1300 Sandvika
Telefon: 67 80 57 50
Telefaks: 67 80 57 51
E-post:
birlund11@vgs.pilot.akershus-f.kommune

Studentlag

Torun Torsteinsrud
Høgskolen i Oslo
Avd. for JBI
Pilestredet 52, 0167 Oslo
Epost:
torun.torsteinsrud@stud.jbi.hioslo.no

Bibliotekarforbundets styre:

Randi Rønningen (ledr)

BFs sekretariat,
Lakkegata 21,
0187 Oslo
Telefon jobb: 22 17 04 95
Fax: 22 17 04 96
Telefon privat: 22 19 56 41
Epost-adresse: randi.ronningen@bibforb.no

Siri Sjursen (nestleder)

Hordaland fylkesbibliotek,
Fylkeshuset,
5020 Bergen
Telefon jobb: 55 23 93 74
Fax: 55 23 93 79
Telefon privat: 55 93 21 83
Epost-adresse: siri.sjursen@hordaland-f.kommune.no

May Line Angell (styremedlem),
Hammerfest bibliotek
Siri Kolle (styremedlem),
Fredrikstad bibliotek, Avd. Onsøy
Steinar Lakså (styremedlem),
Forlagssjef, Meråker
Hanne Fosheim (styremedlem),
Fylkesbiblioteket i Akershus
Kari Lifjell (styremedlem),
Deichmanske bibliotek

Mona Magnussen (varamedlem),
Troms fylkeskommune
Ingebjørg Aagre (varamedlem),
Aust-Agder fylkesbibliotek
Aasa Storlien (varamedlem),
Brønnøy folkebibliotek
Aud Guttu (varamedlem),
Rælingen bibliotek

Bibliotekarforbundets sekretariat:

Leder: Randi Rønningen

Faglig sekretær: Sølvi Karlsen

Adresse: Lakkegt.21,
0187 Oslo

Telefon: 22 17 04 95
Fax: 22 17 04 96

Elektronisk post: bf@bibforb.no
URL: <http://www.bibforb.no>

B - BLAD

Returadresse:

Bibliotekarforbundet
Lakkegata 21
0187 Oslo

Sitatet:

*«Bibliotekaren er en mann. Han ser trist ut. Så tungt
det må være, å måtte lese alt.»*

*Fra Karin Fossums bok
"Djevelen holder lyset",
Oslo : Cappelen, 1998*

